

BONA PAU

PRENSA LOCAL

Nº. 528 - Any XLV - MONTUÏRI - FEBRER - 1997

Els Reis i Sant Antoni varen atraure l'atenció del mes de gener

Gener: un mes sacsejat per fortes disquisicions polítiques i socials

●
El batle explica el canvi de la revisió de les Normes Subsidiàries

●
El rector ofereix el balanç del 1er mes de les obres de restauració dels graons

Enguany el fogueró del dissabte de Sant Antoni no fou molt concorregut

Ajudes per als agricultors i ramaders

Segons diferents ordres de la Conselleria d'Agricultura actualment es poden presentar sol·licituds d'ajuda per als següents cultius i ramats:

- Ajuda de la UE per a cultius herbàcids. El termini finalitza el 6 de març.
- Sol·licitud d'ajuda per a ramats d'ovelles i cabres.
- Sol·licitud de regulació de plantacions de vinya no autoritzada.
- Sol·licitud de drets de replantació de vinya.

L'any passat per als cultius herbàcids a Balears es distribuïren 975 milions de pessetes entre 4.218 beneficiaris.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd i Rafel Pons Mairata.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

ES GRAONS

Reconeixement

L'atenció que va tenir l'Ajuntament, i en el seu nom el batle, de correspondre amb esplendidesa al dinar que enguany celebrarem en intimitat amb motiu del 45^è aniversari de **Bona Pau** és digna de públic reconeixement. En el brindis, en nom del poble mostrà la seva gratitud per la tasca informativa, cultural i històrica que desenvolupa aquesta publicació.

Perjudicis

A conseqüència d'uns espargiments incontrolats un grapat de façanes de plaça i els seus voltants romangueren embrutades i llavors els propietaris es veïeren obligats a netejar-les si no les volien en aquell lamentable estat. Ja està bé que el jovent s'esbravi, però sense perjudicar un tercer.

BREUS

A Sant Joan: XXV Certamen Poètic

Amb motiu de la festa des Pa i es Peix a Sant Joan es convoca el XXV Certamen Poètic Verge de la Consolació. El primer premi està dotat amb 25.000 pessetes. El termini d'admissió de poemes acabarà el proper 27 de febrer. A la nostra redacció disposam de les bases.

Les tombes que s'inunden

El tema del cementeri i concretament de les tombes que s'embassen va tornar sorgir amb motiu de les passades pluges. És lamentable que hores d'ara encara no s'hagi solucionat un problema que no hauria d'haver ocorregut i del que ningú en vol ésser culpable.

Dues subvencions per a Montuïri

El penúltim dia de desembre passat la Comissió de Govern del CIM entre d'altres prengué el dos acords següents:

- Concedir una subvenció de 500.000 pessetes a Montuïri per a la Campanya de Millorament de Façanes, per a la qual l'Ajuntament també n'aportará 300.000.
- Concedir una altra subvenció de 235.769 pessetes (el 80%) per a despeses d'honoraris de redacció de projectes d'obres per a 1997 corresponent a la 5ª fases de la pavimentació dels vials urbans.

300 milions al Pla Mirall

L'Ajuntament demanarà la inclusió dins el Pla Mirall d'uns projectes d'embelliment que costaran més de 300 milions, en el qual s'hi inclouria la uniformització de les voravies de tot el poble, la peatonització del barri del Molinar i la instal·lació d'un nou enllumenat. L'Ajuntament hauria d'aportar el 30% del pressupost.

Els 8 milions per a les NN SS

És molt probable que enguany l'Ajuntament pugui ingressar els 8 milions per a la revisió de les Normes Subsidiàries. Una partida prevista per a l'any passat que s'haurà hagut de depassar per enguany. A altres cinc municipis de la Mancomunitat els ha ocorregut la mateixa cosa.

Editorial

"Mos hem passat"

A un poble com el nostre, on podríem viure bé i amb tranquil·litat —com hi vivim la majoria dels qui aquí residim—, els fets ocorreguts durant la darrera mesada, erròniament o intencionadament i divulgats en demesia, no ofereixen amb exactitud —de cap manera— el pols de la vida normal de cada dia.

Els diaris han parlat tant de Montuïri i han donat la impressió que a la vila no hi ha res que vagi bé; quan, per altra part, molts de pobles ja voldrien poder disposar de les prestacions i convivència de les que podem gaudir en el nostre poble.

No és, però, aquesta la intenció que ens mou; sinó la de cercar el per què d'aquest avalot. Hem sentit i indagat a través de persones de vàlua, alienes a la política, desitjoses d'un benestar i que pretenen una vida agradable entre els montuïrers. En el rerafons de tot aquest "endiemenjat" sols hi destrien, per una banda, el caire polític (intencionat o no); i per altra, el malestar per les personals i precipitades actuacions municipals que decideixen les coses sense consensuar —ni tan sols, consultar— amb tots els membres de l'Ajuntament. Això han es-

tat els mòbils decisius de tot el que ha passat.

Les "innocentades", el "regals" del Reis, les "endemeses" de les beneïdes, tot el "maremagnum" de la residència", l'"empastifada" de les façanes... res de tot això no anava contra Montuïri ni els montuïrers.

No creim que sia aquesta la manera civilitzada per demostrar que els governants s'equivoquen o intencionadament actuen incorrectament. No és que mai s'hagi d'alabar una cosa o un acte mal fet; però sí, una crítica correcta, sensata, enraonada... farà més i aconseguirà millors fruits que no aquestes malifetes públiques, desprovacions inadequadament ventilades... fets que molesten i perjudiquen els tranquils habitants d'un poble, com el nostre, on la majoria dels quals sols pretén el benestar i la pacífica convivència.

Cal que tots reflexionem —governants i governats— i que aquestes situacions serveixin per mirar cap endavant amb el desig de millorar, dia rera dia, el nostre poble.

Tots hi estam implicats: Tant per fer les coses bé com per exigir que s'hi facin.

Dos dits de seny

On anam amb les "quintades"?

Des d'aquesta secció pretenem considerar el fet dels "quintos" —i ara també "quintades"— que anualment es repeteix per aquestes dades, entre la innocentada, tres dies després de Nadal, passant pel Reis i acabant per Sant Antoni, i altre temps pels darrers dies. També desitjам que els nostres lectors ho reflexionin amb el seny de persones conscients.

Si amb aquests estrafolaris fets, els "quintos" cada any pretenen ridiculitzar els caps visibles i responsables del nostre poble, no consideram que aquesta sia la millor manera de fer-ho, tota vegada que és la majoria del poble qui els ha elegit.

Però si les excentricitats dels "quintos" van per una altra direcció, volen demostrar que ja no són nins, pretenen continuar i superar les animalades d'anys anteriors i que ho fan "perquè són "quintos" i només ho són un cop en la vida", tampoc així no exterioritzen respectuosament la seva maduresa, sinó tot el contrari.

Si, per altra part, qualque "veterà" els "pica" a dur a terme aquestes actuacions, són els propis "quintos" qui paguen la novatada i després és la gent del poble la qui es lamenta del seu comportament.

Com tampoc és d'alabar la postura del batle: si vol tallar de rel totes aquestes malifetes, disposa de mitjans suficients per aconseguir-ho. I si no és capaç, tampoc ho serà per a coses més importants. I si el que pretén és permetre'ls-ho, que no dicti bans prohibint la circulació de certs vehicles en determinats dies.

I com que, per altra banda, enguany el fet s'ha difós amplament arreu de tota Mallorca, qui ha sortit arrefrada d'aquestes sortides de to ha estat tota la gent de Montuïri per considerar-la part involucrada en aquesta estranya diversió: altres pobles se n'han rigut de nosaltres.

Salomé

La reunió de la Plataforma per a la sanitat digna tengué lloc el 14 de gener

Capítol II

Dubtes

Aquest funest viatge m'ofega, Gerard. Em volen arrabassar de la terra que m'ha vist néixer per deixar-me tirada a un mon inhòspit i fred, on m'he de corcar i podrir. No hi puc consentir i aquests dies d'espera abans de la partida es fan angoixosos, són un turment. Només el teu record m'injecta alens i em fa bategar el cor ja pansit. El temps, a càmera lenta, es ralentitza i les imatges es deformen, s'allargassen. Finalment, resten immòbils dins aquell any que tant ens estimàrem i ja no en poden sortir. Una i altra vegada faig memòria per retornar i recordar altre cop la nostra petita història.

Aquella nit de cap d'any m'impressionares, Gerard. Tu i els teus ulls inquietos i obscurs. Et cercava, volia tenir-te ben prop i sentir com les teves mans acariciaven la meua pell encara jove i els dits llargs enrevoltillar-se pels meus cabells arrissats, volia els teus llavis encesos i carnosos, volia palpar els pèls aspres i punyents de la teva barba curta i olorar el teu flaire masculí i vigorós. Però érem

tan diferents! Vivíem ambients tan diferents! Tenia els meus dubtes, et vull esser sincera. Eres tan transcendent! Aleshores jo era una tral-larel, una cap buit. Les meves aficions: dormir, mirar la televisió i anar de marxa. Els estudis? Quin desastre! Anava a l'Institut per fer qualque cosa però realment no hi tenia gens d'interès. Ja tenia denou anys i encara no havia fet res de res. Tu, en canvi, eres tan bon estudiant, tan aprofitat, tan seriós. Quasi bé acabaves la carrera d'història amb només vint-i-un anys.

Un dia, de sobte, aparegueres. Feia un soletet hivernal, tebi i solitari, adormissat com les cases que vigilaven el silenci anodí d'aquell diumenge dematí. Aparegueres assegut al pedrís que circumda la creu que hi ha enmig de la plaça. Aparegueres tu i el teu posat tranquil i desconcertant. Aparegueres i només veure't, un calfred va recórrer tot el meu cos estormiat per una nit de fum i de suc. Sense adonar-me'n vaig aturar el motoret ran de tu i amb la veu ressecosa, però protegida per l'escut de la impertinència, et vaig demanar:

- Que fas aquí?
- Mira, faig un croquis d'aquesta plaça. He de fer un treball.
- A aquestes hores?

Vares somriure, i el somriure irònic dels teus llavis melosos era prou aclaridor. I tu, d'on vens? Ets una desvergonyida. Després d'anar de marxa tota la nit, encara m'interrogues a mi? Però no! Res d'això. Per respondre a la meua impertinència m'assenyalares una cantonada de la plaça. El molí de Can Vermell. Amb les seves pedres antigues, el terrat ondulat com ones de mar vella i l'escaleta exterior, dins el carrer, a l'abast de tothom. Em preguntares: - Que hi veus?

- Que hi veig? Que he de veure? Una casa i un molí.

El vell molí romania impassible, indiferent a la conversa, albirant records antics de quan les aspes cruixien empeses pel vent i el retronar fosc de les moles granítics s'empassava els sementers grocs de la rogalia.

- No! Dona! No te fixes! Aquí només hi ha una idea. No ho veus? Una idea. Una idea feta arquitectura.

Tot en tu era sorprenent, imprevisible. Eres tan diferent als altres! Em molestava, així mateix la teva autosuficiència. Em tractaves com si fos una beneïta, una ignorant. Vares seguir explicant-me que aquella plaça era una de les més antigues de Montuiri. Que abans li deien la plaça de la Quartera perquè hi venien cereals i llegums. Que també se l'anomenà plaça del Molinar per allò dels molins i que actualment havia agafat el nom de plaça de les Tres Creus per mor de les tres creus de fusta que hi ha adossades a una de les cases.

Tanmateix, mentre m'alliçonaves, vaig notar una cosa rara. Ho delatava la tristor profunda que orbitava el teu entorn, amenaçadora, destructiva. Una pregunta clau va encertar de ple en la diana.

- Com et va la investigació sobre la guerra civil?

Vares transmutar-te i la crosta impenetrable del teu orgull altiu es va badar. Et mostrares tal com eres: fràgil, sensible, turmentat per un remolí intens de passions contradictòries. La resposta no va poder esser més eloqüent.

- A on m'he ficat! Quin desastre!

M'explicares que estaves enfonsat, completament al baix. T'havies documentat molt sobre el tema i com més trespaves i punyies, més deplorable i desolador era el panorama d'aquells anys tan depriments. Havies dubtat. Havies dubtat molt. Segurament el millor hauria estat enviar-ho tot a rodar però, una cosa et va fer decidir. Era necessari treure tota l'aigua bruta, encara soterrània, a la llum, precisament per evitar que mai més es pugui tornar a repetir una catàstrofe com la del 36. A més, afegires, aquells anys monstruosos són part de la història. Són part de la nostra història.

Rosalina Llovet

Sa rua del carnaval

8 de febrer 1997

A les 4'30 de l'horabaixa

Poden apuntar-se fins a un dia abans

Premis carrosses

1º 40.000; 2º 30.000; 3º 20.000

Premis comparses

1º 25.000; 2º 15.000; 3º 10.000

Premi individuals

Únic: 10.000

Gratificacions als participants

10.000 pts. a totes les carrosses

5.000 pts. a cada comparsa

1.000 als individuals

La partida serà de S'Hotal, es passarà per Plaça i l'arribada, en Es Dau. Allà s'entregaran els premis.

Inscripcions: a l'Ajuntament

Una orientació bibliogràfica

Acab de consultar els tres darrers números de *Bona Pau* de l'any 1996. A la pàgina sisena d'aquests darrers números se'ns dona una llista de Novetats Bibliogràfiques. Al 524 s'hi constaten 14 llibres, catalans, castellans o traduccions de llengües estrangeres. El 525 cita altres 22 títols. El 526 distingeix 7 llibres de coneixements i 22 infantils i juvenils. En tres mesos 65 nous exemplars. Aquesta xifra pot fer que ens preguntem: quins llibres fonamentals hauria d'anar adquirint per formar la meua biblioteca particular? Davant tanta d'oferta editorial necessàriament un s'ha de limitar.

L'Obra Cultural de la Caixa de Pensions va elaborar unes *Guies de Lectura* "per facilitar als lectors joves i adults una aproximació documentada als autors i obres (...)". El desig últim d'aquesta col·lecció és esser "un nou instrument de servei que afavoreixi el contacte del públic amb la cultura literària i les seves figures més acreditades".

L'exemplar *Guies de Lectura* núm.14 està dedicat a Salvador Espriu. Personalment aquest home em convenç en un doble sentit: la seva vàlua literària, primera figura en poesia, teatre, novel·la i narració; i la seva honestat existencial.

Nota informativa de la Plataforma per a la sanitat digna

La Plataforma per a la sanitat digna a Montuïri informa a tot el poble que gràcies a la recollida de firmes i a les gestions fetes amb l'Insalud, els metges familiars podran atendre els menors de 14 anys gratuïtament, tal com havien fet sempre.

A més, l'Insalud s'ha compromès que abans o durant la primera setmana de mes de febrer serà habilitada una sala d'urgències a la planta baixa de Ca ses Monges, l'ascensor es posarà en funcionament i l'entrada serà pel carrers de Palma.

La Plataforma, per tant, es manté a l'aguait vetllant per tal que es compleixin els acords als quals hem arribat. En el cas que no es complissin tornarem posar en marxa les mobilitzacions oportunes.

També volem deixar ben clar que a aquests problemes l'Ajuntament no els ha solventat abans perquè no ha volgut.

Gràcies a tots per la vostra col·laboració.
Plataforma per a la sanitat digna a Montuïri

cial. El trob un home profundament compromès –català incommovible davant del centralisme uniformista castellà i la dictadura franquista, per exemple–, que viu el que predica. Per a mi les opinions de n'Espriu van a missa.

En aquest núm. 14, Ramon Pinyol és l'encarregat de fer el resum biogràfic del poeta i presentar en síntesi les obres més representatives. Referint-se a l'època de 1952 el mateix Salvador Espriu manifesta una autopresentació que, segons Pinyol, ha esdevingut definitòria. D'aquesta confessió en trauré un paràgraf que és el punt culminant del meu escrit. Diu el poeta: "Crec que amb la lectura de *El Predicador*, *Les Lletres de Lucili*, *La Divina Comèdia*, *El Príncep*, *El Discurs del Mètode*, *El Quixot*, *El Discreto* i alguna novel·la de lladres i serenos, ja en tens ben bé prou per passar sense crits existencialistes i d'altres inaducades expansions, aquesta trista vida".

Ens serà pràctic recordar que:

1.- *El Predicador* es refereix al llibre de l'Antic Testament *L'Eclesiastés* (no es confongui amb *L'Eclesiàstic*) que trobareu a la vostra Bíblia.

2.- *Les Lletres de Lucili* de Sèneca estaven esgotades en la seva traducció literària. Traduïdes al castellà es troben a "Clásicos Universales Planeta, nº 110" de l'Editorial Planeta. Jo vaig comprar l'obra a "Galerias Preciados", avui "El Corte Inglés", de Jaume III.

3.- Els tres llibres següents de Dante,

Biblioteca municipal de Montuïri

Maquiavelo i *Descartes* respectivament, solen estar a totes les llibreries.

4.- De la novel·la de Cervantes hi ha edicions per a tots els gusts i butxaques.

5.- El meu exemplar de *El Discreto* del P. Baltasar Gracián, pertany a la popular col·lecció de butxaca Austral. Llegint-lo he enyorat moltes vegades una altra edició amb notes explicatives encara que resulti més cara. El text del P. Gracián, interessantíssim, no sempre m'ha resultat de fàcil intel·lecció. Un poc d'ajuda m'hauria anat molt bé.

La cita de Salvador Espriu es refereix a l'any 1952. D'aleshores ençà ha plogut molt i el món literari ha redescobert, reeditat i, sobretot, generat bons llibres. Però no em negareu que el septet espriuà d'obres literàries sigui un bon fonament per a qualsevol biblioteca particular.

Josep Oliver i Verd

BAR
RESTAURANT
MUNPER

ESPECIALITATS

- Cuina Mallorquina
 - Carn a les esgelles
 - Embotits ibèrics i mallorquins
- NOCES I COMUNIONS**

Ctra. Palma-Manacor, Km. 29 - Tlf. 64 40 70 - 07230 MONTUÏRI

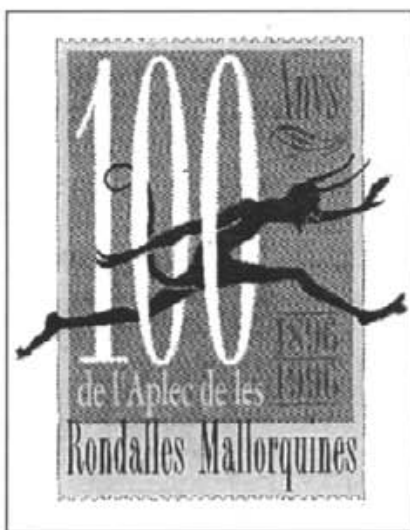
D'aquesta manera es veia el carrer d'Es Pujol un dels dies de pluja de començaments de gener passat

Montuïri té un deute amb motiu del centenari

Encara no s'ha retut homenatge a les "Rondalles Mallorquines d'en Jordi des Recó"

Encara que fou l'any passat quan se celebrava l'any de les Rondalles Mallorquines, tot coincidint amb el primer centenari de l'inici de la seva publicació, no han acabat els actes commemoratius de la gran tasca que dugué a terme mossèn Alcover. Montuïri, en aquest aspecte, ha romàs endarrerit. A les Escoles, a finals de l'any passat i per als alumnes, tengueren lloc alguns actes; però, per al públic en general, encara no s'ha fet res.

Abans, fa sobretot 50 i més anys, com també durant molt de temps posterior, eren pocs els qui sabien llegir i molts que els havien escoltades, que no haguessin gaudit amb la lectura de les nostres rondalles. Tothom sap que en elles s'hi troben nombrosos relats entorn a bruixes, dimonis boiets, cavalls blancs, llumenerets blaus, almuts i barcelles, com també angoixes, vaumes, histèries,

multitud de malalties i fins si tot de remeis... cançonetes, refranys populars, coverbos... que el poble captava amb deliri i posteriorment n'eren comentari a més d'una tertúlia.

Avui encara hi hauria molta gent que es tornaria delectar amb les rondalles, baldament les hagués sentides més d'una vegada. I per altra part seria de

persones reconegudes fer qualque cosa —un acte públic, per exemple— a un local —a la Sala Mariana o al Local Jove, posem per cas— on de qualque manera es retés homenatge a l'autor, conegut p'en Jordi des Recó, i a les mateixes rondalles. A Mallorca hi ha moltes persones de vàlua que amb gust acudirien a la més mínima invitació. I els montuïrers, segur que respondrien amb el gust en que anys anteriors les varen assaborir. Sols manca que qualcú o qualque entitat doni la primera passa.

Mancomunitat Pla de Mallorca

Subvencions per al foment de l'ocupació i ajudes per a jubilacions anticipades

Segons una ordre de la Conselleria de Treball i Formació del 4-12-96, l'àmbit de l'aplicació de les subvencions correspon als següents programes:

- Suport a l'ocupació en cooperatives.
- Promoció de l'ocupació autònoma.
- Integració laboral dels minusvàlids.
- Ajudes prèvies per a jubilacions anticipades dels treballadors afectats per processos de reestructuració d'empreses.

Per a més informació, Servei de Promoció de la Mancomunitat del Pla de Mallorca (Telf. 83 04 41) o també a la Conselleria de Treball i Formació (Telf. 17 63 00).

Agenda

Telèfons d'interès

Aeroport (Palma)	78 90 00
Ajuntament	64 41 25
Ambulàncies insulars	55 40 75
Apotecaria	64 61 09
Avaries Electricitat Inca	88 00 77
Banca March	64 60 55
Banda de Música	64 65 50
Bombers (Manacor)	55 00 80
Bombers (Palma)	0 85
Bona Pau	64 66 39
Cadagua	64 40 04
Cambra Agrària	64 60 80
Camp de futbol	64 66 00
Consultori Mèdic	64 64 00
Cooperativa Agrícola	64 61 00
Correus	64 61 68
Creu Roja (Palma)	29 50 00
Escola Pública	64 60 40
GESA (Campos)	65 28 88
Guàrdia Civil (Algaida)	66 51 05
Guàrdia Civil (Urgències)	0 62
La Caixa de Pensions	64 60 10
Local Jove	64 65 15
Local Persones Majors	64 65 66
Manescal titular	64 60 30
Menjador (Persones Majors)	64 60 52
Notaria (Porreres)	64 72 99
PAC (Vilafranca)	56 05 50
Parròquia	64 60 20
Puig de Sant Miquel	64 63 14
Sa Nostra	64 63 11
Societat Columbòfila	64 62 51
Societat de Caçadors	64 62 62
Son Dureta (Palma)	17 50 00
Telèfon de l'esperança	46 11 12
Urgències Mèdiques	0 61

S'ha dit que...

... encara hi tornà haver un grapat de grandolassos i fadrines que, tots satisfets, anaren a rebre ets obsequis que els portaren els Reis Màgis. I s'hi acostaven més contents que es mateixos nins!

ÿ

... es "quintos" no tenien dret (direcció) quan tiraven ous per ses façanes, ja que a més de ferir els seus objectius, també romangueren nafrades certes cases particulars, que no tenen res que veure amb ses seves "quintades" o "innocentades". Qualcú, també innocent, esperava que anirien a demanar perdó!

ÿ

... tot Mallorca ha hagut de saber bé tot quant passà a Montuïri: "quintos", ajuntament, consultori, causes judicials... tot un "maremagnum". Si de tots es pobles es diaris se'n fessin tant de ressò, haurien d'ampliar pàgines. Sembla que tenen s'ull posat damunt Montuïri!

ÿ

... tant ses excentricitats des "quintos" com ses denúncies de fets obscurs, no aconseguiren enterbolir sa vida normal des poble. Es batle fins i tot no es va posar nerviós.

ÿ

... (moltes més coses es digueren des "quintos", però per educació i vergonya els ometem).

ÿ

... ja s'acosten es darrers dies. Ben segur que ses carrosses, comparses i disfresses guanyaran en bellesa i originalitat a ses que es presentaren a ses beneïdes.

ÿ

... pes desembre passat s'obrí una síquia en Es Dau davant "Cobade" per evacuar aigües brutes i ja som a febrer i encara no s'ha asfaltada. Fins quan haurèm d'esperar?

ÿ

... es camió de recollia des fems amb massa freqüència deixa d'arreglar algunes bosses, i sa gent demana que vagin més alerta ja que després es fems fan mala olor i s'escampen pes carrers.

(Caricatures de Rafel Pons)

ÿ

... es de sa plataforma diuen que s'asumptes des metge i de s'ascensor des consultori s'ha solucionat gràcies a ells i es batle assegura que abans ja ho tenia tot arreglat. I es poble es pregunta: qui és que ha fet ets ous en terra? A qui hem de creure? Per què tanta moguda? Ha estat o no una especulació política?

ÿ

... i per acabar volem transcriure sa glosa que en Pere Gil publicà damunt s'Última Hora dedicada a Montuïri. Deia:

Reclutes herois...

*Segons surt en es diaris
es quintos de Montuïri
es muntaren un bon ciri
de caràcter tumultuari.*

*Un pic passat es deliri
i des mal, fet inventari,
amb un cop de talonari
farà que prompte s'oblidi.*

Ja ho diu es batle Ramonell:
"Els haurem de posar cabrestell".

En Xerrim

Manera
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

**FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA**

Magatzem i Oficina:
Cra. Manacor Km. 28'5

Tlf. Magatzem: 64 60 95
Tlf. Particular: 64 61 73

07230 MONTUÏRI (Mallorca)

L'Ajuntament informa

El batle explica el canvi de la revisió de les Normes Subsidiàries

Necessitat d'una revisió

Situació actual

L'any 1981 la Comissió Provincial d'Urbanisme va aprovar definitivament la delimitació del sòl urbà de Montuïri. I amb l'aprovació de les noves Normes subsidiàries de planejament, des del 1986 es regeix per l'actual normativa.

Ara bé, actualment, dins aquesta normativa es noten certes deficiències, com són la manca de definició d'unitat d'actuació clara i concisa, carrers de difícil execució degut a haver d'enderrocar certs edificis, àrees classificades com a sòl urbà i estan sense urbanitzar, creixement d'una zona de serveis vora la carretera... Tot això fa necessària una revisió en profunditat de les NNSS vigents que recolleixin totes aquestes qüestions i altres que s'enumeraran.

Inadequació material

- Manca classificar com equipament la nova ampliació del cementeri.
- S'ha de protegir el talaiot de Son Fornés.
- Reordenar l'actual zona poliesportiva.
- Marcar tots els equipaments públics previst en el concurs d'idees guanyador de la reforma de la zona del Molinar.
- Recuperar solars per a equipaments municipals, mitjançant el desenvolupament de les diferents unitats d'actuació dins sòl urbà.

Inadequada zonificació del sòl urbà

La zonificació del sòl urbà no s'ajusta a la realitat, amb els següents aspectes:

- Hi ha zones d'intensives que són més adients que siguin case antic.
- S'ha de qualificar com a sòl urbà tota la zona del Molinar que es va incloure dins el concurs d'idees.
- Ja que no s'han instal·lat les noves indústries dins la zona de s'Hostal, on més bé sembla que hi ha una demanda de vivendes unifamiliars, és necessari un replantejament.
- Ordenar tota la zona de la carretera de Manacor on s'han instal·lades noves edificacions destinades a serveis.
- Reestudiar altures i profunditats edificables, tant dins la zona del case urbà com dins les zones intensives.

Des de l'aprovació de les vigents NNSS s'han publicat uns nous plans que fan referència al sòl rústic, tal com la coneguda LEN del Govern Balear, com la Llei de protecció dels alzinars a més de les directrius del Pla Territorial del Pla en fase d'aprovació. Aquesta revisió té en compte tots aquests aspectes a l'hora de zonificar el sòl no urbanitzable.

Inadequació formal a l'ordenament jurídic

Per tal de posar remei a aquestes necessitats abans esmentades, es resolen els següents assumptes:

- Adaptar les NNSS del text refús de la Llei del sòl de 1992.
- Adaptar les NNSS a la Llei de l'Índex d'Edificabilitat del Govern Balear.
- Dins el sòl urbà crear unitat d'execució delimitades per un polígon d'actuació.
- En el sòl no urbanitzable, ordenar el sòl protegint les àrees oportunes i adients i només deixar edificar els terrenys de menor valor agrícola i ecològic.

Objectius i criteris generals d'ordenació

Els objectius de creixement són:

- Proporcionar sòl adequat per al desenvolupament previsible de la població.
- Proporcionar sòl industrial i de serveis amb una superfície i ubicació adequats.
- Racionalitzar l'ús de la segona residència en terreny rústic, dictant les normes adequades per al seu establiment.

- Assegurar el manteniment de la indústria de la construcció.

Els objectius de protecció són:

- Preservar la fesomia tradicional de les zones antigues del case urbà de Montuïri.
- Preservar el paisatge, especialment les zones de muntanya i d'especial valor ecològic.
- Preservar el caràcter familiar i tradicional de les edificacions de la població autòctona.
- Preservar el sòl de més valor agrícola i ramader.
- Preservar els elements que destaquen pel seu valor arqueològic, històric-artístic, ambiental, etc.

Alternativa per a la vila de Montuïri Fonaments

Per les dades censals i d'altres s'observa que mentre la població del poble a penes no ha crescut, sí que ha augmentat la seva extensió durant els darrers 100 anys. Aquest fenomen té entre altres causes les següents:

- La reducció del nombre de persones per família, causa que al mateix nombre d'habitants li corresponguin més famílies i per tant més habitatges. El nombre mitjà d'habitants per habitatge actualment és inferior a 3. El canvi social des d'una societat agrària amb poques exigències de confort i moltes d'espai a una societat de serveis que prefereix el confort més que no l'espai. Es passa de la casa-granja al pis.

- La motorització, per a la qual el teixit urbà tradicional no estava preparat, ha fet que canviï la valoració de determinades circumstàncies. La centralitat perd valor i en guanya l'accessibilitat en automòbil i la facilitat d'aparcar. Tot plegat ha provocat un fenomen de desplaçament des del centre, clarament perceptible en les darreres dècades. L'avinguda des Dau, que abans era als afores, però que és més accessible a l'automòbil, va adquirint funcions de centralitat i els seus voltants presenten uns del dinamismes constructius principals. Tot i que no és previsible un descens de la motorització, Montuïri encara té unes mides que fan que es pugui prescindir de l'automòbil per als desplaçaments urbans. No fa falta augmentar la capacitat viària secundària, més bé la primària, és a dir, la de passada per al poble, i tal volta la d'emmagatzament dels automòbils dins el case antic, potenciant la construcció de garatges per cada vivenda.

- Els canvis socials abans descrits, ja que s'han produït: la família actual de 3 persones, ja no pot minvar gaire, i l'agricultura ocupa ja molts pocs braços. En canvi, l'augment del temps de lleure i l'autonomia més gran dels membres de la família fan desitjable un habitatge d'una mica més de 100 m², amb salamenjador, cuina, tres dormitoris, bany, lavabo, un jardinet, una habitació per al bricolatge o per jugar els infants, etc. Poden convertir-se en elements de con-

fort que substituïsquín el "living-room" en el qual tothom fa de tot, és a dir, mirar la televisió.

• A la pobla antiga hi ha uns valors culturals que són una part de la nostra identitat com a poble i seria una pèrdua irremediable que es destruïssin.

Possibles alternatives

• Per tant hi ha dues possibilitats alternatives:

1- Crear un nou centre de població en torn a l'avinguda des Dau.

2- Mantenir i potenciar l'actual centre històric.

La primera alternativa implica estructurar el poble al voltant del nou centre i desenvolupar amplis sectors de sòl aptes per a la urbanització, sense que importi, doncs, la distància, ja que s'assumeix que la majoria dels desplaçaments es faran en automòbil. Aquest vehicle es converteix aleshores en protagonista, i la dotació de vials i aparcaments grans pren una importància primordial. El casc antic seguirà foragitant la seva població i les cases restaran buides o es llogaran a la darrera tongada d'immigrants o gent de fora poble.

La segona alternativa consisteix en mantenir el centre urbà al seu lloc tradicional, la Plaça i el carrer Major, estructurant, per tant, tota la vila, aprofitant la seva centralitat geomètrica i orientant el creixement de manera que s'hi conservi l'accessibilitat a peu, creant carrers peatonals a temps parcial o definitius. Els carrers estrets del nucli antic han de mantenir la tipologia tradicional dels edificis, amb les adaptacions adequades a les noves necessitats, per tal de mantenir-ne la població. Per assolir aquests efectes no n'hi ha prou amb una norma de "protecció", la qual pot provocar els efectes contraris dels pretesos (a l'illa n'hi ha molts d'exemples), sinó que es necessita una acció positiva adreçada a tornar fer agradable el nucli antic. Això exigeix un esforç d'identificació dels problemes per donar-los la solució menys traumàtica. A títol d'enunciació, no d'enumeració, citam els següents:

- Emmagatzament dels vehicles dels residents amb garatges particulars, potenciant la seva construcció.

- Nous aparcaments a la zona del Molinar, pels vehicles dels residents i no residents.

- Supressió del trànsit de vehicles a temps total o parcial a diversos carrers

El Reis Màgics enguany oferiren els regals des del cadafal instal·lat davant la mateixa casa de la vila

(zona del Molinar, carrer Major i indrets, etc).

- Foment dins el nucli històric d'activitats compatibles que creïn llocs de feina i supressió de xarxes aèries.

- L'eixamplament de la vila es farà de forma compacta per desincentivar l'ús

de l'automòbil en els desplaçaments al centre, i per contra, es tendirà a una comunicació rodada entre els sectors perifèrics que sigui fàcil fugint de l'estructura radial.

Model triat

Creim que no anam errats i que interpretam correctament tant el sentiment del poble com el del seu mateix Consistori quan optam per la preservació de la nostra identitat cultural i històrica que propicia l'alternativa segona, encara sabent els esforços i les dificultats que comporta el manteniment i la revitalització del centre antic.

El batle,

Joan A. Ramonell

Visites

Els dimecres horabaixa, entre les 16 i les 21 hores el batle i els regidors del PP seran a la casa de la vila per atendre qualsevol veí o veïna que es vulgui entrevistar amb ells o saber informació de qualque aspecte de la vida municipal.

Taller d'Art floral

- Rams núvia amb flors naturals o seques.
- Decoració església, cotxe, etc. amb flors naturals.
- Records per a noces, bateigs i comunions.
- Decoració cases, festes i cerimònies.
- Quadres, llums amb flors seques.

Inés

Montuiri

Carretera de Palma, 61
Tlf. 989 32 35 26
Concertau cita

Els Reis Màgics

La cavalcada dels Reis Màgics d'enguany fou molt semblant a la d'anys anteriors. A les 6 de l'horabaixa de dia 5 –quan ja entrava la nit– feien l'aparició a la Plaça Major, cadascun damunt un cavall, precedits per la banda de música, acompanyats per nombrosos pages i seguits per dues carrosses plenes de juguetes per als nins montuïrers. A l'arribada saludaren la nombrosa concurrència infantil; foren a l'església a adorar el Nin Jesús i després de rebre la benvinguda del batle, des de la balconada de l'Ajuntament tornaren saludar la gent menuda i tot seguit i per espai de més d'una hora repartiren juguetes des del cadafal.

Inés a Ifebal

A la fira d'Ifebal (la més important de Mallorca) celebrada a Palma durant el passat novembre hi participà Inés Crende, de Montuïri, en un estant de 16 m². Inés treballa a Montuïri i per tal de difondre la seva producció, exposà en aquesta fira, "Nupcial-96". Ella està especialitzada en nocces, baptismes, comunions, decoració d'esglésies... tant en flor seca com en flor natural. La mateixa Inés ens comunica que ja disposa del mostrari de 1996-97.

A les beneïdes de Sant Antoni no hi mancà la carrossa de les Persones Majors

Beneïdes de Sant Antoni

Ja que el 17 de gener no és festiu a Montuïri, les beneïdes es traslladaren al diumenge dia 19 i el fogueró, a plaça, la nit del 18 al 19. A les beneïdes, que se celebraren a Es Dau, hi assistí molta gent, ara bé, el nombre de carrosses fou un poc inferior als d'anys anteriors.

Campionat de truc

Dia 22 de gener es va començar a Can Pieres el tradicional campionat de truc. Les partides se celebren els dilluns, dimecres i dijous. Hi participen 24 parelles, d'entre elles, dues d'al·lotes.

Nou equip de govern municipal

A mitjan gener el batle va firmar un decret modificant, a conseqüència de la dimissió del 1er tinent de batle Jaume Bauçà, la composició de l'equip municipal de govern, ara amb la inclusió de la nova regidora. Així romangué constituït: Gabriel Arbona Verger, 1er tinent de batle i responsable de les àrees d'Hisenda i Governació; Gabriel Matas Alcover, 2^{on} tinent de batle i responsable de les àrees d'Esports, Urbanisme i Foment; Mateu Fiol Jordà, 3^{on} tinent de batle i responsable de les àrees d'Agricultura, Medi Ambient i Festes; Raimundo Arbona Massanet, responsable de les àrees de Cultura, Educació i Festes; i Joana Maria Bennassar Gomila, responsable de Sanitat i Serveis Socials.

Consultori mèdic municipal

L'Ajuntament ha fet públic haver posat en funcionament un consultori mèdic

municipal finançat per ajuda particular i subvenció municipal. L'horari serà el següent: De dilluns a divendres (excepte el dijous) de les 15 a les 18 h i els dissabtes matins, de les 10 a les 13 h. Els dies feiners de les 18 a les 19 h es faran visites a domicili. En serà responsable mèdic el Dr. Gabriel Arbona Cerdà.

Asfaltat del camí del Puig

Mitjançant les gestions fetes pel rector de Montuïri a través del Conseller de Foment, Joan Verger, s'ha pogut dur a terme l'asfaltat de la totalitat del camí des Puig de Sant Miquel. Un millora que ja es feia ben necessària i de la qual els montuïrers n'estaran satisfets.

Junta local del PP

A rel les eleccions celebrades a la reunió a posta del passat 24 de gener, la junta local del Partit Popular a Montuïri, va romandre així constituïda: President: Raimundo Arbona Massanet; Vicepresident: Gabriel Matas Alcover; Secretària: Joana Mª Bennassar Gomila; Tresorera: Joana Mª Bauçà Mora; i Vocals: Joan Cantos Mira, Miquel Cardell Mayol, Pere Mayol Mayol, Josep Miralles Xamena, Rosa Nicolau Pocoví i Joan A. Ramonell Amengual.

Canvi d'ubicació del punt verd

Degut a la mala imatge que oferia el punt verd, fins ara situat a l'entrada del poble, al costat del camp de futbol, l'Ajuntament ha resolt canviar-lo d'ubicació. Serà traslladat al començament de la carretera de Pina.

Servei de Valors

Els millors avantatges per invertir en borsa

El 45e aniversari de *Bona Pau*, en intimitat i esperança

Amb motiu del 45è aniversari de la sortida del primer número de *Bona Pau*, el passat 11 de gener ens vàrem reunir en un suculent dinar els 35 redactors, col·laboradors i personal de distribució d'aquesta revista, al bar "Ses Jardines".

En aquesta convivència va predominar entre els presents una gran animació i tots vàrem romandre molt satisfets d'aquesta extraordinària trobada. Tenguérem oportunitat de compartir afanys i punts de vista, com també de reposar ànims i voluntat per seguir en la nostra comesa, ara orientada i amb una fita present, com és la celebració dels cinquanta anys, edició que ja es preveu per al gener del 2.002.

Volgué estar present i compartir el dinar amb nosaltres el mateix batle de Montuïri, aquesta vegada com a representant de tots els montuïrers, el qual, després de fer patent l'interès que té la gent del poble, l'ànima en què espera la mensual aparició i el que significa per al nostre poble l'edició de *Bona Pau*, va animar tots els presents per la continuïtat en aquesta tasca.

Una gran amistat va prevaler en el dinar de companyonia del 45e aniversari

Abans, el director de la revista ja havia agraït l'esforç personal de cada un dels presents i el que suposa la seva contribució, com també havia encoratjat tots els que fan possible l'edició, administra-

ció i distribució de *Bona Pau*.

Batle i director felicitaron tots els presents amb els quals brindaren per la continuïtat en aquesta important tasca literària, cultural i també històrica.

Sus tiendas

Millor... i més a prop

Super Montuïri

.....

Extens assortit

.....

Gran varietat de productes d'alimentació

Peix fresc • Carnisseria

Xarcuteria • Fruita i verdura

"Panaderia" • Pastisseria • Rebosteria

Servei a domicili

C/ Es Dau s/n

Tlf. 64 67 60

Montuïri

Joana Maria Bennassar, la nova regidora d'Acció Social i Sanitat

Treballa com infermera, té 25 anys i consera positiu que la joventut es fiqui en política

El mes passat entrà a formar part del Consistori de l'Ajuntament de Montuïri, Joana Maria Bennassar Gomila per substituir Jaume Bauçà.

Na Joana Maria als setze anys ja participava a les reunions del partit que sempre ha simpatitzat, el Partit Popular. Als devuit ja anà inclosa per primera vegada dins les llistes electorals municipals com a reserva i ja a les eleccions del 95 ocupà el setè lloc. Ara, amb només 25 anys, és la regidora més jove de l'Ajuntament de Montuïri.

A na Joana Maria se li va atorgar l'àrea d'Acció Social, la qual abraça tot quan es refereix a serveis socials i salut.

Li assignaren aquesta àrea possiblement per la proximitat que té al seu món laboral i als seus estudis, ja que actualment treballa a la Clínica Rotger com a infermera i a més fa substitucions al Centre d'Atenció Primària de Vilafranca.

L'inici de la seva carrera com a membre de l'equip de govern local s'ha vist immers dins el sorgiment d'una forta polèmica en temes que afecten de ple a la seva àrea.

El fet de canviar el lloc del consultori i les mancances en sanitat que sofria el nostre poble, ha estat la causa de la creació d'una Plataforma -"Plataforma per una Sanitat digna a Montuïri"- demanant i exigint una solució urgent a la problemàtica existent.

- Per quin motiu decidires anar inclosa dins una llista electoral?

- Quan vaig complir la majoria d'edat em demanaren per englobar la llista electoral del Partit Popular a les eleccions municipals, i vaig acceptar la proposta. De fet, des del setze anys ja participava a les reunions que feia el partit a nivell local. Això era el 91 i aleshores vaig ocupar un lloc de reserva dins les llistes. Després, per segona vegada, vaig ocupar el setè lloc, però vull exposar que per a mi el lloc que ocupis dins la llista és el que manco compta. El fet més important és participar i lluitar per a un projecte. Ocupant el 7è lloc no m'havia plantejat entrar a formar part de l'equip de govern, però les circumstàncies han fet que hi hagués de prendre part.

- Creus que és necessari que la joventut participi en la vida política d'un poble?

- Ho trob completament positiu. No puc dir si s'hi hauria de participar més o menys ni de quina manera, perquè això va a criteri de cada un. Jo -diu ella-, per exemple puc dir que el fet que estigui ficada dins política és una decisió pròpia i voluntària; sempre pot influir l'educació que rebs, etc..

- Què n'opines d'allò que diuen que si un es fica en política perd amics i fins i tot es crea enemics?

- És un aspecte en el qual m'hi vaig aturar a pensar. Sempre pots esser apuntada per a qualcú, i això és molest. Des que ocupes un lloc públic assumeixes unes responsabilitats i per bé que ho facis mai ho fas bé per a tothom. En el meu cas tenc amigues amb les quals no coincidim ideològicament, però mai no he tengut cap tipus de problema; ara bé, em consider tolerable i respect altres ideologies, com també m'agrada que em respectin.

- Què ens pots dir de l'àrea que t'han assignat?

- L'àrea que m'han encarregat és la de benestar social, la qual abarca serveis socials i sanitat. De fet és l'àrea que més s'acosta al meu món laboral i en el que vaig estudiar. És difícil delimitar fins a

quin punt abarca; a més, és una àrea, sobretot a nivell d'assistència social, una mica tabú. Existeixen problemes que els qui els pateixen, l'amaguen o simplement no són conscients que el pateixen.

- Què entens per servei social?

- Un servei social sempre ve donat per una demanda. La mateixa paraula ho diu: "Servei a la societat que conforma un poble o una comunitat". De fet una residència té una assistent social, un ajuntament té un assistent social...

- Com planificares aquests serveis?

- Mitjançant el servei social i concretament a través d'aquesta àrea que em correspon, s'intenta arribar als problemes que pugui tenir una persona o una família. Això t'obliga a que tu tenguis un professional amb els estudis pertinents per encarregar-se de l'atenció directa o donar coneixement del que està al seu abast, de les persones que puguin patir un problema determinat. Abans de tot, però, aquesta persona s'ha d'haver documentada per tal de trobar una solució.

- Com pensau dur a terme les vostres prestacions?

- La prestació social que es dona en el nostre Ajuntament la podem dividir en quatre sub-apartats. El primer és el servei d'informació o demanda. Hi ha una assistenta per donar la informació que se sol·licita, tant per menors com per majors. El segon sub-apartat és l'ajuda a domicili. A Montuïri s'atenen a més de vint persones a través de dues treballadores familiars que hi ha. En tercer lloc s'ha implantat a dues persones l'anomenat tele-alarma, que no és més que un servei d'alarma que es posa en funcionament a través del telèfon per a persones que necessitin d'alguna urgència. Finalment, en el quart sub-apartat hi trobam tot el voluntariat de repartiment i recollida de roba i aliments. Aquestes campanyes se solen fer normalment a través de l'Església. És important dir que sempre es fa feina en equip, sempre es realitza un treball interdisciplinat.

- El fet de traslladar el consultori de lloc ha fet néixer una polèmica important dins el poble, fins i tot ha fet sor-

tir a llum problemes anteriors a aquest trasllat. Per què es va donar aquest canvi?

– L'Insalud va demanar una ampliació de l'altre local, de l'antic consultori o el seu trasllat, ja que no hi havia espai material suficient ni tampoc reunia les condicions higiènic-sanitàries que s'exigien. El fet de reformar i ampliar l'antic consultori resultava molt costós a part del temps que s'hauria d'esperar per posar-lo en funcionament a causa de les obres. A partir d'aquestes circumstàncies es va decidir el canvi de consultori pel que hi ha ara a la residència. Aleshores l'Ajuntament de Montuïri va oferir Ca ses Monges i el GAP (Gerència d'Atenció Primària) de l'Insalud ho va acceptar com a nou centre de salut i dictà d'immediat el trasllat, ja que aquest reunia les condicions per damunt de la mitja de la resta d'Unitats Bàsiques de Salut de l'illa.

– Un dels motius pels quals es queixava la gent era el fet que a l'edifici nou de Ca ses Monges s'han de pujar molts d'escalons degut a la impossibilitat de tenen els disminuïts físics i les persones d'edat per accedir a la consulta a causa de les barreres físiques existents.

– El problema quan es va posar en marxa era que no es va posar en funcionament l'ascensor d'immediat, ja que hi havia problemes tècnics degut al canvi d'electricitat. Llavors ja es va obrir l'entrada pel carrer de Palma per tal de facilitar l'accés a la consulta. Per aquesta altra entrada la gent troba l'ascensor que permet accedir a la consulta directament. I en cas que algú tenguí fòbia a l'ascensor podrà pujar per les escales que hi ha a l'entrada del carrer de Sant Bartomeu.

– Com expliques que s'atengui un malalt per part dels metges quan aquest s'hagi de traslladar en cadira de rodes o camilla?

– La cadira de rodes cap dins l'ascensor; la camilla, no. en aquest cas el metge es traslladarà a baix on hi haurà una sala d'urgències. De totes maneres quan una persona té un problema agut de salut ha de cridar al 061, que són els encarregats de traslladar el malalt al PAC de Vilafranca o a qualsevol clínica de Palma.

– Les mares dels menors de 14 anys han criticat el fet que els seus fills no

• Estic ficada dins política per una decisió pròpia i voluntària

• Des que ocupes un lloc públic, assumeixes unes responsabilitats: per bé que ho facis mai no ho fas a gust de tothom.

• Intentaré arribar als problemes que pugui tenir qualsevol persona.

puguin rebre assistència dels metges titulars del poble i s'hagin de desplaçar a Vilafranca. Explica'ns un poc quin és el procediment d'atenció mèdica per als menors de 14 anys.

– Amb la posada en marxa de l'Equip d'Assistència Primària a Vilafranca, a la zona del qual pertany Montuïri, també s'hi han incorporat nous professionals, com puguin esser el del servei de pediatria, que inclou pediatre, infermera de pediatre i comare. Amb això s'aconsegueix disposar d'atenció mèdica des de la concepció de l'infant. El pediatre de Vilafranca és el qui ha d'atendre els al·lots de fins a 14 anys. El fet que vengui un pediatre aquí és improbable. Els pediatres es designen en funció de la densitat de població de manco de 14 anys. De totes maneres s'està estudiant la possibilitat que el pediatre passi un dia per setmana, amb visita programada, pel consultori local. I en el cas que algun menor hagi de precisar assistència sanitària per un problema agut, qualsevol dels dos metges titulars de Montuïri el podrà atendre.

– Com definiries la paraula "solidaritat", Joana Maria?

– La definiria com el recolzament a uns fets, a unes situacions amb les quals, amb l'ajuda d'altres persones, sense ànims de lucre ni polítics, s'ajuda a solucionar problemes que pugui patir una persona o una comunitat, ja sigui a nivell local o mundial. És difícil donar un concepte clar d'aquesta paraula, però et puc dir, per exemple, que som solidària amb el malalt de SIDA, amb els que pateixen càncer; la solidaritat és bona sempre i quan sigui per a un bon fi.

– Podries citar-nos algun cas concret a Montuïri de solidaritat?

– Un bon exemple és el que férem aquestes passades festes de Nadal: gràcies als joves del procés de fe i moltes altres persones que l'ajudaren a realitzar i contribuir en el concert que es va oferir a l'església de Montuïri. El rector va decidir destinar tot quan es va recol·lectar per tal d'ajudar al problema dels gran llaes africans. Aconseguírem 123.515 pessetes, que es destinaren al Fons Mallorquí de Solidaritat, el qual s'encarregarà de canalitzar les ajudes cap als afectats.

Abans d'acabar, na Joana Maria ens participà que ella i la resta dels regidors encarregats d'àrea, els dimecres hora-baixa seran a l'Ajuntament per tal de solucionar problemes que hi pugui haver al poble. I concretament pel que es refereix a l'àrea de na Joana Maria, els divendres ve l'assistenta social, la qual resta a disposició de tot el poble per a assumptes socials.

Antoni Mesquida

OMEGA

Moments estelars

AGENT OFICIAL

Joyeria Fermin

MANACOR-PORTO CRISTO-CALA MILLOR

Breu informació sobre Internet

També s'hi ha ficat *Bona Pau*

Avui en dia tothom xerra d'internet. Trobam referències d'ell a les revistes, al cinema, als anuncis, ... i moltes vegades s'acompanya d'anotacions com <http://www.abcdestb.es>, etc.

Però, què és l'Internet? Fent un poc d'història, veiem que l'origen de l'internet és l'intent per part de l'exèrcit dels Estats Units de crear una xarxa de transmissió i protecció de dades. Posteriorment, i de forma paral·lela a aquesta, s'en crea una altra per part de la Fundació Nacional de la Ciència, que amb el temps s'ha transformat amb el que avui concixem com Internet.

Què té l'internet que el fa tan interessant? El més important és la quantitat d'informació de tot tipus que podem aconseguir i transmetre a través de la xarxa, però també ajuden altres factors. En primer lloc la facilitat per accedir a ell. Sols es necessita un ordinador, un telèfon i un proveïdor de la informació. En segon lloc, el relativament baix cost per l'usuari. Aquest el podem dividir en dos: temps de connexió i quota mensual. El cost del proveïdor és aproximadament d'unes 1000 pts. mensuals i el de connexió és el mateix que el d'una cridada dins el poble (unes 100 pts hora).

Què ens pot oferir l'Internet?

* **Correu electrònic:**, també denominat e-mail. Permet enviar i rebre missatges d'un altre usuari de qualsevol indret del món (semblant a un fax), però el més important és que també pot transmetre i rebre arxius de programes d'ordinador (text, imatges, música, veu, ...) i tot això de forma instantània, econòmica i fiable. Cada usuari té la seva direcció electrònica i una bústia privada a on reb els missatges quan el seu ordinador està apagat, i els quals podrà després visualitzar-los.

* **Connexió remota (Telnet):** Permet connectar el nostre ordinador amb un altre que estigui connectat a la xarxa i treballa amb ell a través del nostre. Com exemple, poder consultar o reservar llibres de la biblioteca de la Universitat de les Illes Balears.

* **FTP:** L'utilizam per rebre arxius o programes emmagatzemats a un altre ordinador.

* **Archie:** Ens ajuda a trobar l'ordinador que té el programa o arxiu que estam cercant i que després podem aconseguir amb el FTP.

* **IRC (Internet Relay Chat):** amb aquest programa podem comunicar-nos amb una altra persona en temps real mitjançant el teclat de l'ordinador.

* **WWW (World Wide Web):** és segurament la part més coneguda i utilitzada de l'internet. És la més espectacular i la més fàcil d'utilitzar. Espectacular perquè permet juntar a la pantalla de l'ordinador text, imatge, so i vídeo. Fàcil, ja que l'únic que es necessita saber emprar és la rata. A les pàgines WWW podem trobar informació molt diversa:

Empreses: ofereixen i donen informació damunt el seus productes.

Periòdics, revistes, ... : El País, La Vanguardia, El Mundo, ABC,

Bancs: La Caixa, Sa Nostra, Central Hispano, ...

Organismes estatals: Hisenda, Seguretat Social, INEM, ...

Organismes Autònoms: Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Conselleria Turisme, ...

Partits Polítics: PSOE, PP, PSM, ...

Ajuntaments: Alcúdia, Calvià, Algaida, ...

Centres Docents: Universitat Illes Balears, Universitat a Distància, ...

Ràdio i TV: Onda Cero, Cope, Antena 3, TV 3, ...

Pàgines personals: les utilitzen els usuaris de l'internet per donar a conèixer temes que els interessin. Per exemple, a la direcció <http://www.redestb.es/personal/bartomeu>, podem trobar informació sobre Montuïri, Son Fornés, Els Cossiers, ...

Però no hem d'oblidar que l'internet és sols un intercanvi d'informació que, qualcu ha posat a la nostra disposició, i que per tant és un servei essencialment d'ajuda recíproca entre usuaris i gent interessada.

Josep Oliver i Verd i Rafel Pons Mairata, nous col·laboradors de Bona Pau

Josep Oliver

Rafel Pons

Ens plau divulgar la incorporació al col·lectiu de col·laboradors de *Bona Pau* de dues noves firmes de prestigi dins el seu camp. Es tracta de Josep Oliver i Verd i de Rafel Pons Mairata.

Josep Oliver (conegut com a fill del metge de Meià) ho farà des del caire literari, ja bé amb articles d'opinió, de divulgació, de recerca o altres aspectes relacionats o que tendran incidència en la gent del nostre poble.

Rafel Pons (també conegut per haver publicat el mes passat una semblança seva) aportarà preferentment dibuixos, còmics, vinyetes... també relacionats preferentment amb Montuïri.

Enhorabona als dos amb el desig de poder gaudir llarg temps dels seus treballs literaris i gràfics, respectivament.

Montuïri a Internet

Referent a la notícia que oferim el mes passat sobre *Montuïri a Internet*, volem fer constar que el qui realment havia introduït les dades que publicàvem dins aquesta xarxa era Bartomeu Servera Gallard; i no sols les que divulgàvem, sinó també altres que fan referència a entitats culturals (com *Bona Pau*), recreatives i socials que existeixen, algunes de les quals van acompanyades de fotografies. Aquesta informació, ara incompleta, amb el temps s'anirà actualitzant.

Ens consta, per altra part, que a Montuïri, a més de Bartomeu Servera, també hi tenen connectat el seu ordinador Miquel Martorell, Miquel Arbona i Antoni Mayol, com possiblement altres.

La restauració dels graons

Informació sobre l'estat actual de les obres

109 metres quadrats acabats i enllestits

Des del passat dia 12 de desembre, que s'iniciaren les obres dels graons, fins al 31 de gener han treballat 26 dies (sense comptabilitzar les festes ni els dies de pluja). En aquest període de temps s'han fet 109 metres quadrats,

acabats i enllestits. El material comprat fins ara ha costat 123.648 pessetes. També s'han fet tres viatges de macs amb un voluntari, que encara, així i tot, en manquen més per fer retre els jornals.

De tot el treball realitzat fins ara es

van complint les perspectives d'"un metre quadrat per dia", ja que diàriament resten enllestits 1'09 m², és a dir, un poc més d'un metre per jornal i home.

El total de tota aquesta despesa de feina i material fins a dia 31 de gener puja la quantitat de 1.201.746 pessetes, la qual serà satisfeta a principis d'aquest mes.

Per altra part s'han fet 4 aportacions en els comptes bancaris per valor total de 60.000 pessetes, i una aportació anònima de 100.000 pessetes.

Hores d'ara, els comentaris de com queda la restauració són bastants favorables. La gent mostra la seva satisfacció pel resultat de l'empresa. El que sí hem d'esmentar és que una vegada fet el balanç d'aquest primer mes d'obres, sembla que el mes de gener no ha respost a les perspectives que s'esperaven de les aportacions ni a la contínua demanda que començassin les obres. Ara bé, això no vol dir res, tenint en compte que estam en la costa de gener i que és el primer mes d'obres. Esperam i confiam que les aportacions econòmiques aniran arribant per tal de complir la il·lusió de tots el montuïrers: veure restaurats els graons, tan estimats per tots.

Nofre Torres, rector

Habitatges de protecció oficial

L'Ajuntament té previst construir entre 15 i 18 habitatges de protecció oficial durant l'any 1997 en el solar on hi havia la fàbrica de bigues de Can "Rua".

Glosa

Montuiri demana

Volem farmàcia oberta,
diumenge i dia feiner;
volem metge a tothora
per si l'hem de menester,
i no volem altra oferta,
que així ja ens anirà bé.
Ens ha dit gent molt experta
que no pagem cap doblor.

AMAR

RESTAURACIÓ "DES GRAONS"

MONTUÏRI

CAMPANYA DEL METRE QUADRAT

12.000 ptes./m²

Aportacions:

La Caixa C/C 1045-14 • Sa Nostra C/C 3-135 715-57
Banca March C/C 43 620 117 • Ajuntament • Rectoria

Col·labora:

CORREDURIA DE SEGUROS

GOMILA S.A.

Joan Verdera Gomila, un treballador anònim dins el CE Montuïri

Enamorat de la seva feina, fa un servei extraordinari dins l'esport

Vet ací un tipus de persona de les que dissortadament no abunden. En Joan Verdera Gomila és poc conegut fora del cercle o l'ambient on es mou: aquest és el món del futbol.

No és un jugador més, però l'equip no funcionaria adequadament si ell o algú com ell no hi posàs les mans i tota la seva voluntat. Volem dir que l'entre-vistat és un d'aquests col·laboradors sacrificats que desenvolupen una labor callada i eficaç.

Senzill en el tracte i modest quan parlem de la seva activitat en pro de l'esport, és un element humà que es difumina dins un treball desinteressat, gratuït i poc valorat. Tímid i respectuós va contestant a les nostres preguntes. Sembla un jove, una persona encara no massa madura però conscient i responsable del que té entre mans. I el que és molt important: treballa amb il·lusió i afany d'ajuda.

Va néixer a Felanitx el tres de setembre de 1958. Té, per tant, trenta-vuit anys. El seu pare, Bartomeu Verdera Juan, jubilat, tenia una ocupació raríssima dins el nostre poble: pescador d'ofici. La seva mare, Antonia Gomila Antic cuida la casa. En Joan és púbil.

– **Quin temps fa que vius al nostre poble, Joan?**

Amb un mig somriure que accentua la seva tímidesa ens contesta pausadament i amb veu no massa alta.

- Des de l'edat de quatre anys.
- **Es pot dir que ets montuïrer. Et sets bé al nostre poble o t'agradaria més viure a Felanitx?**
- M'agrada Felanitx, hi vaig néixer, com t'he dit, però també m'agrada Montuïri; m'hi sent molt bé. Aquí tenc feina i a més pas gust de fer-la. També hi tenc uns amics i aprecii molt el poble, francament.
- **On vares anar a escola en la teva infància?**
- Des de molt nin sempre vaig anar a

l'escola de Montuïri fins el curs octau.

- **On fas feina actualment i amb qui?**
- Ara treball a l'Ajuntament.
- **En quins tipus de treballs?**
- El treballs són diferents. Aquests dies adobam punts avariats de l'enllumenat dels carrers, però habitualment, entre altres feines, com he dit abans, adecentam els carrers del poble, feim la plaça neta, especialment el dilluns i festes, procuram tenir l'avinguda del Dau i la pista del patins també netes i ordenades perquè en aquesta zona els arbres deixen molta brutor. A més, feim camins nets. Més envant ens dedicarem a adecentam també la zona del camp de futbol. No acabam mai, sempre hi ha feina per fer.
- **On treballaves abans de tenir la feina actual?**
- Feia de picapedrer a Pina. Els dematins partia de ca meua amb el dinar dins la senalleta i els vespres tornava a Montuïri.
- **Del nostre poble, què és el que et crida més l'atenció?**
- La plaça Major amb els graons. M'agrada molt aquest conjunt de pedres i graons; no es veu sovint a cada poble, és molt hermós.
- **On feres el servei militar?**
- A León i Valladolid. Vaig esser el furriel de la companyia.
- **Quines obligacions tenies i quina feina feies amb aquest càrrec?**
- Era el responsable que els llençols dels dormitoris estassin ben nets i en condicions; també de l'armament –i afegeix–, em duia molt bé amb els oficials i la tropa.

– **Quines obligacions tenies i quina feina feies amb aquest càrrec?**

– Era el responsable que els llençols dels dormitoris estassin ben nets i en condicions; també de l'armament –i afegeix–, em duia molt bé amb els oficials i la tropa.

Des del primer moment que hem iniciat el diàleg ens hem donat compte que en Joan és una persona que a més d'amable i sol·lícita, té ganes d'ajudar sempre que pot.

- **Suposam que ets aficionat al futbol. Ens equivocam?**
- No t'equivoques, és cert –diu amb bon humor–.

Amb la pregunta anterior hem iniciat la que ve. No ignoram –alguns, sí– l'ac-

música bar

Ca Na Poeta

Carrer Major núm. 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

tivitat que desenvolupa el nostre entrevistat dins el club de futbol de Montuiri i concretament el treball d'atenció i esment de l'equip.

– Sabem que la teva activitat, la teva labor en vers de l'equip de futbol és vital. Podries dir-nos en què consisteix la teva ocupació i la feina que duu cada partit que juga el CE Montuiri?

Ha estat ben igual que si haguéssim preguntat a un bon conrador per la seva vinyeta.

– Bé. Primerament procurar tenir cada setmana el camp net. Abans de cada partit l'he de marcar. Els balons a punt de començar l'encontre. La roba –que solen rentar al bar del camp de futbol– també preparada, juntament amb les sabates que he fet arreglar quan tenen cap desperfecte. Un nombre de botelles d'aigua pels jugadors durant el descans. Cada dimarts m'ocup de telefonar a la federació perquè ens donin l'hora del començament del partit. Si hi ha algun problema tenc temps d'arreglar-ho fins el divendres el vespre. Si el problema és molt seriós o hi ha canvi de data, s'ocupa de les següents gestions el secretari o el president.

– Vertaderament estàs ocupat.

– El que t'he dit és quan l'equip juga dins el nostre camp. També quan juga fora ho he de tenir preparat manco el permís de la federació. Després hi ha el que es diu el "botiquin" o farmaciola, que també he de tenir sempre a punt sense que hi manqui res. Però durant la setmana, abans i durant els entrenaments, també he de col·locar cons, pals, esponges amples pels exercicis, treure els balons d'entrenament i els medicinals... i després recollir-ho i posar-ho altra volta al seu lloc.

En Joan riu suaument, mirant-nos de front mentre va enomenant de tot el què s'ocupa. Suposam que és degut a la cara de sorpresa que enregistra el nostre semblant a mesura que va senyalant els seus treballs.

– Així, deus estar ocupat tota la setmana?

– Sí, no puc entretenir-me massa amb altres coses –diu sense deixar el seu posat alegre–.

– Una curiositat: quants de balons té el club?

– Balons d'entrenament en deu tenir una vintena. De competició oficial de-

vers deu.

– Quina diferència hi ha d'uns als altres?

– Els d'entrenament no són tan bons com els de competició; aquests tenen més qualitat, poden durar dos anys o més. Son les marques "Questra" i "Pontiac", entre d'altres. És ver que només hi juguen en partits oficials.

– Ens permetràs una pregunta indiscreta: cobres algun sou per tot el que fas?

– No –ens diu mirant-nos directament–, ho fas amb molt de gust. Això sí, algunes vegades m'han fet algun obsequi del qual m'he alegrat molt.

– Què fas els fins de setmana en l'estiu quan no hi ha futbol?

– Surt a passejar amb la bicicleta. El camp m'agrada molt. O també vaig a caçar.

– T'agrada llegir?

– Sí, especialment temes d'arqueologia o les obres que ha publicat el comandant Cousteau. També m'agrada llegir "Marca", "Mundo Deportivo", "Don Balón"...

– I de cinema, què?

– M'agrada molt, però no tenc temps per anar-hi. Em conform quan puc amb les pel·lícules de la televisió.

Hem estat conversant amb en Joan bastant de temps. No podem transcriure tot el que ens ha dit i hem de condensar l'entrevista. Però sí, volem fer constar unes opinions seves que el defineixen: No aspira a grans coses, el que desitja és treballar, ajudar tot quan pugui als altres i viure tranquil.

Havia mirat el rellotge unes quantes vegades i hem entès que tenia pressa. Aixecant-nos els dos de la cadira, l'autor de l'entrevista es disculpa.

– T'hem fet perdre molt de temps, Joan?

– No –torna mirar el rellotge–; però he d'anar al camp de futbol perquè hi ha moltes coses per ordenar; i a fer net. A més, avui hi ha entrenament i ho he de tenir tot a punt.

Quan encara eren adolescents aquestes cinc compongueren aquesta escena: Catalina Amengual "de Ses Veles", Catalina "Barraquera", Francisca Xamena, Maria Roca "Serral" i Sebastiana Ribas "Xori".

Ens acomiadam.

El nostre entrevistat ens ha fet pensar en un fet que es dona diàriament a les sales del cinema i que té relació amb en Joan. El qui assisteix a l'espectacle sap que a la fi de la projecció del film –especialment de les grans superproduccions– surt sempre una llarga llista de personatges que han intervingut en la cinta. A més del director hi veim els noms del guionista, electricistes, operadors, decoradors, fusters, sastres, etc. Hi ha una caravana inacabable de persones que d'un mode discret han fet possible l'obra. Són sers anònims quasi, que l'espectador ignora, però sens ells el film no seria possible.

En Joan, el nostre entrevistat, és similar a aquests personatges secundaris. El seu treball, les seves preocupacions, tota la seva activitat ens passa a vegades desapercebuda; però l'equip no funcionaria adequadament si no fos per persones com ell.

Miquel Martorell Arbona

Miram per la bona imatge

L'equilibri territorial de les Illes Balears comporta la necessària preservació de l'entorn i, a la vegada, la millora estructural de zones ja urbanitzades. Un objectiu que té una doble finalitat: proporcionar confort i qualitat de vida a tots els habitants de Balears i, a la vegada, assumir la responsabilitat de viure a una comunitat abocada a l'exterior, compromesa amb els seus visitants i obligada a mirar per la bona imatge.

Amb aquesta inquietud, el Govern Balear posa en marxa el **Pla Mirall**. Un pla d'adequació i reforma que a partir de

Model de finançament		
Govern Balear	Ajuntament o Consell Insular	Particular
30%	30%	40%
Rehabilitació de façanes		

façanes, adequació de nuclis antics, rehabilitació del patrimoni històric-artístic, remodelació de carrers i places, entre altres actuacions.

gener de 1997 desenvoluparà les seves línies d'ajudes, dirigides tant a ajuntaments com a particulars i entitats de Balears. Unes ajudes que contempnen importants inversions destinades a **reformes de**

Aprofitau aquesta oportunitat. Trobareu tota la informació sobre el Pla Mirall disponible al vostre Ajuntament, Consell Insular, a les diverses conselleries del Govern Balear, o al 012 (telèfon gratuït d'informació).

mirall

Pla global d'adequació i reforma

Pere Joan Pocoví Gayà, el primer batle d'aquest segle

Durant el seu curt mandat va dur a terme moltes obres

No són moltes les activitats que podem contar de Pere Joan Pocoví Gayà ja que ni els més vells de Montuïri ni familiars descendents ens han aportat noves d'ell.

Per les indagacions i investigacions hem albirat així mateix que va néixer en el carrer de la Parra número 82 dia 5 d'agost de 1841; però una vegada casat ja vivia en el carrer del Sol. No ens consta que tengués estudis de cap casta, motiu pel qual hem de suposar que treballava en el camp com la majoria de la gent del seu temps.

Pere Joan, però, tenia inquietuds polítiques, si bé fins que no va tenir 59 anys no fou elegit batle de Montuïri. Aleshores l'elegien els regidors a la presa de possessió, entre ells i per majoria de vots sortia designat el qui havia de ser batle. Aquest és el cas del nostre ressenyat.

Des de principis de gener del 1900 fou batle i un dels primers acords que va prendre el consistori per ell presidit —era a la sessió del dia 10 de gener— fou el d'autoritzar el batle perquè acudís a

L'any 1900 molts dels camins de fora vila estaven intransitables

Madrid a queixar-se al Ministre d'Hisenda per tan altes com eren les noves quotes de consum que s'havien imposat als montuïrers.

Aquest mateix primer gener del segle i en vista del mal estat en què es trobava el pis de l'entrada al poble per la carretera de Manacor, ell mateix proposà i s'acordà construir-hi clavegueres.

El mes següent, tot i essent que el caminer Andreu Alcover no complia bé els seus deures, el va suspendre de col·locació i sou; no obstant, el darrer dia d'aquest mateix mes ja el tornava rehabilitar.

De fora vila també arribaven a l'Ajuntament moltes queixes i fou per això que a l'abril següent féu construir el pont del torrent de Son Mas, com també moltes síquies per passar-hi l'aigua, ja que després de les pluges, sobretot si hi havia barrumbades, molts de veïns en sortien perjudicats.

El cementeri fou una de les altres obsessions que tengué Pere Joan Pocoví. Se'n va preocupar molt i pel mes de maig començava les gestions per construir-ne un de nou. No obstant aquesta empresa no es dugué a terme fins en temps de la república.

Els guàrdies municipals també es queixaven que les armes que empraven estaven en molt mal estat, tant és així que romanien inservibles. I, què féu el batle?

Va comprar dues carabines noves i un bon grapat de "bales". Aleshores tot, armes i munició, va costar a l'Ajuntament 60 pessetes.

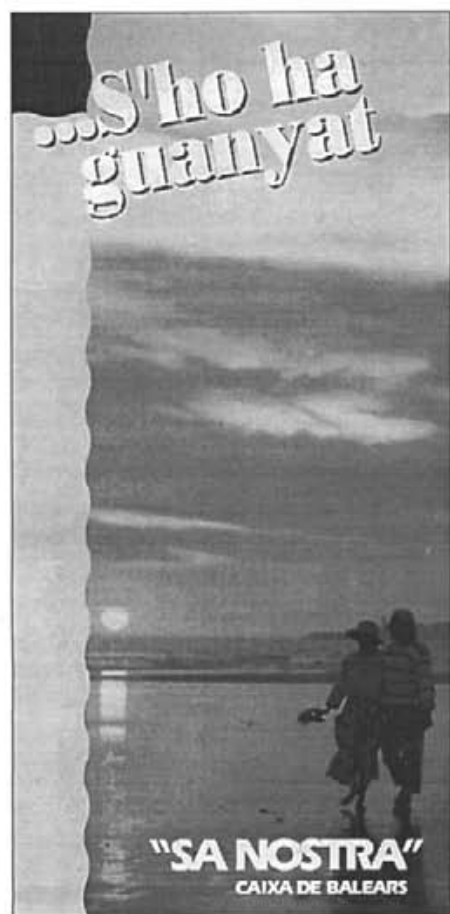
Els carrers estaven aleshores en un estat lamentable. Quan plovia fort a moltes cases hi entrava l'aigua. Fou per això que el batle féu construir bastants clavegueres davant moltes entrades. I una altra preocupació fou la d'abonar l'import de la lactància a gent amb escassos recursos econòmics. I ho aconseguí.

En aquell 1900 a Montuïri no hi havia quarter de la Guàrdia Civil, i ell, personalment féu gestions perquè se'n construís un a la vila.

Ja a l'any següent una altra empresa el va obsessionar: arreglar molts dels camins de fora vila. No tots perquè no hi havia doblers a bastament, però sí, alguns. Entre d'ells hi havia el camí del Puig que estava pràcticament tot esbaldregat, com també alguns altres pels indrets de sa Coma de Son Comelles. A aquests consta que s'hi va fer una "passada" així com pertocava. Romangueren ben transitables.

El seu mandat com a batle es va acabar dia 11 de juny de 1901. El va substituir per ocupar l'alcaldia Joan Aloy Miralles "Serena". Ell aleshores es va retirar de la vida pública i va morir als 75 anys, dia 21 de desembre de 1916.

O. Arbona

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Cinc al·lots
riallers

Les cares rialleres d'aquests cinc al·lotets ho diuen tot de l'ambient, satisfacció i companyonia que devia dominar entre ells.

La foto fou feta el dia del Puig de 1946, i allà dalt, molt prop dels arbres, s'aturaren per romandre a l'instantània. Amb vestit nou, de festa, ben pentinats, uns, o pelats al "cero", l'altre, donen a aquesta fotografia un aire juvenil de complaença.

Drets hi veim en Sion "Quelet", en Llorenç "Neo" i en Jaume "Queló". I acotats, en Toni "Roegó" i en Miquel "Volandí".

Records d'infantesa

Sant Antoni altre temps

Quina diferència de les festes de Sant Antoni de quan jo era petit a les d'ara! No s'hi assemblen gens!

En aquells anys de la segona i tercera dècada d'aquest segle es preparava la festa del Sant amb una novena. La gent acudia a escoltar el sermó amb gran devoció perquè, com tothom tenia ben assimilat, era el Sant que protegia els animals i fins i tot l'anyada. A quasi totes les cases hi havia una estampa de Sant Antoni penjada o aferrada a la porta de la païssa.

El rector procurava cercar un bon predicador i la gent escoltava ferm. Moltes vegades venia un missioner.

Nosaltres, els pagesos que havíem de

portar la bèstia a beneir, dies abans ja la començàvem a fer neta, fins i tot la pentinàvem i rentàvem.

El dia de Sant Antoni era festa gran en el poble. De bon matí ja ens posàvem el vestit nou per anar a l'ofici on el predicador exposava un sermó de pinyol vermell.

Acabat l'ofici la gent que no portava animals s'arremolinava a plaça i per damunt els graons. Sortia després el predicador amb l'escolà i aigua beneïda i es col·locava just davant la casa de la vila. Poc a poc anaven passant carros, cavalls i bèsties. Record que érem bastants els qui fèiem gloses. Quan jo l'havia de dir tothom callava, no se sentia

ni una mosca. Després les mamballetes fiblaven. En feia mitja dotzena. Encara en record una que vaig fer i deia:

Oh, Sant Antoni Abat:
jo veng a saludar-lo
i vos deman per favor
que beneïgueu, Senyor,
es nostro predicador
que tant i tant ha agradat.
Cada vespre l'he escoltat
amb bona devoció;
diré al senyor rector
si ha de fer un sermó
que mos meni un senyor
d'aquests de la Missió
que ho donen ben detallat.

L'horabaixa hi havia un gran i llarga processó on la imatge de Sant Antoni era portada per joves i venerada per tothom.

Miquel Massanet "Parrí"

Ganivetades i sang dins l'església (1715)

En aquell temps -1715- el cementeri encara estava al costat de l'església, en el mateix lloc on actualment hi ha els graons i el club de Persones Majors. Fet que es confirma en l'escrit de la carta que reproduïm a la qual el rector exposa de passada que els graons (el cementeri) estaven més elevats que la plaça quan diu que el paisà, tot fugint dels soldats que l'encalçaven, va pujar al cementeri i tot seguit entrà dins l'església.

És per altra part significativa aquesta carta del rector, tota vegada que en ella podem comprovar l'escrupulositat que es tenia als llocs sagrats: En considerar que s'havia profanat el temple, no permeté des d'aleshores celebrar-hi ni misses ni oficis fins que el Bisbe li tornàs donar ordre.

Els actuals graons eren altre temps el cementeri de Montuïri

CARTA DEL RECTOR AL BISBE

Cerca de las 2 de la tarde tres soldados dragones de la Compañía que se halla acuartelada en esta villa empezaron a venir a la plaza junto al cementerio con un paisano que se llama Josep Socias y habiendo los soldados maltratando los labios del paisano su subió huyendo al cementerio y hasta dentro de la misma iglesia y corriendo los soldados con la espada desnuda en la mano dentro del cementerio cerca de la puerta de la iglesia toparon otro paisano que se llama Gabriel Mayol, alias Mudoy, hombre de unos 60 años y les dijo: *ladrones i que*

eso que fays en aquest lloc y sagrat. Teniu respecte a l'iglésia. I la respuesta ha sido darle de cuchilladas por la cabeza y la cara y aunque no tiene o no creo que tenga herida peligrosa ha derramado mucha sangre de forma que después de herido dicho Mayol entró en la iglesia y se sentó al banco de les jurados dentro de la iglesia y esta llenó de sangre de dicho Mayol "Mudoy". Se hallaba bien (cerca) cuando daban de cuchilladas a dicho Mayol el Rdo. Arnau Manera Pbro. y beneficiado de dicha iglesia y aunque les dijo lo mismo que dicho Mayol y viendo le daban de cuchilladas se retiró. De los

tres soldados los oficiales cogieron a uno y lo tienen en la cárcel. Los otros dos están en la torre de la iglesia retirados, y aunque el capitán quería sacarlos y encerrarlos yo le he dicho que no podía dar este permiso hasta tener orden de V.S. Ilma. y así quedan en la torre.

El origen de la pendencia es que dicho Josep Socias estaba jugando a la rifa de almendras con otros paisanos y jugando dijo a otro paisano unas palabras profanas y torpes. En este interfn pasaron dichos tres soldados y uno de ellos le persuadió que lo decía por ellos y empezó a darle por los labios y es muy apasionado este juego de rifa en la plaza estando continua al cementerio, y si no fuera porque tiene licencia del Señor Virrey el Bayle no lo permitiría, ya que los gritos que hacen jugando se oyen muchas veces en la iglesia.

Y no obstante que me persuado que *polluto cementerio* no se sigue el ser *polluta eclesia*, me ha parecido seguir el camino más seguro que es no permitir el que se celebren los divinos officios ni menos el Santo Sacrificio de la misa hasta tener orden de V. Ilma. cuya persona guarde Dios. - Montuiri, 29 setiembre 1715.- Ilm. Sr. a los pies de V.S. Ilma.- Miguel Ramonell, rector de Montuiri.- Ilm. Sr. Obispo de Mallorca.

O. Arbona

Nota.- Aquest document fou trobat a l'arxiu diocesà de Mallorca.

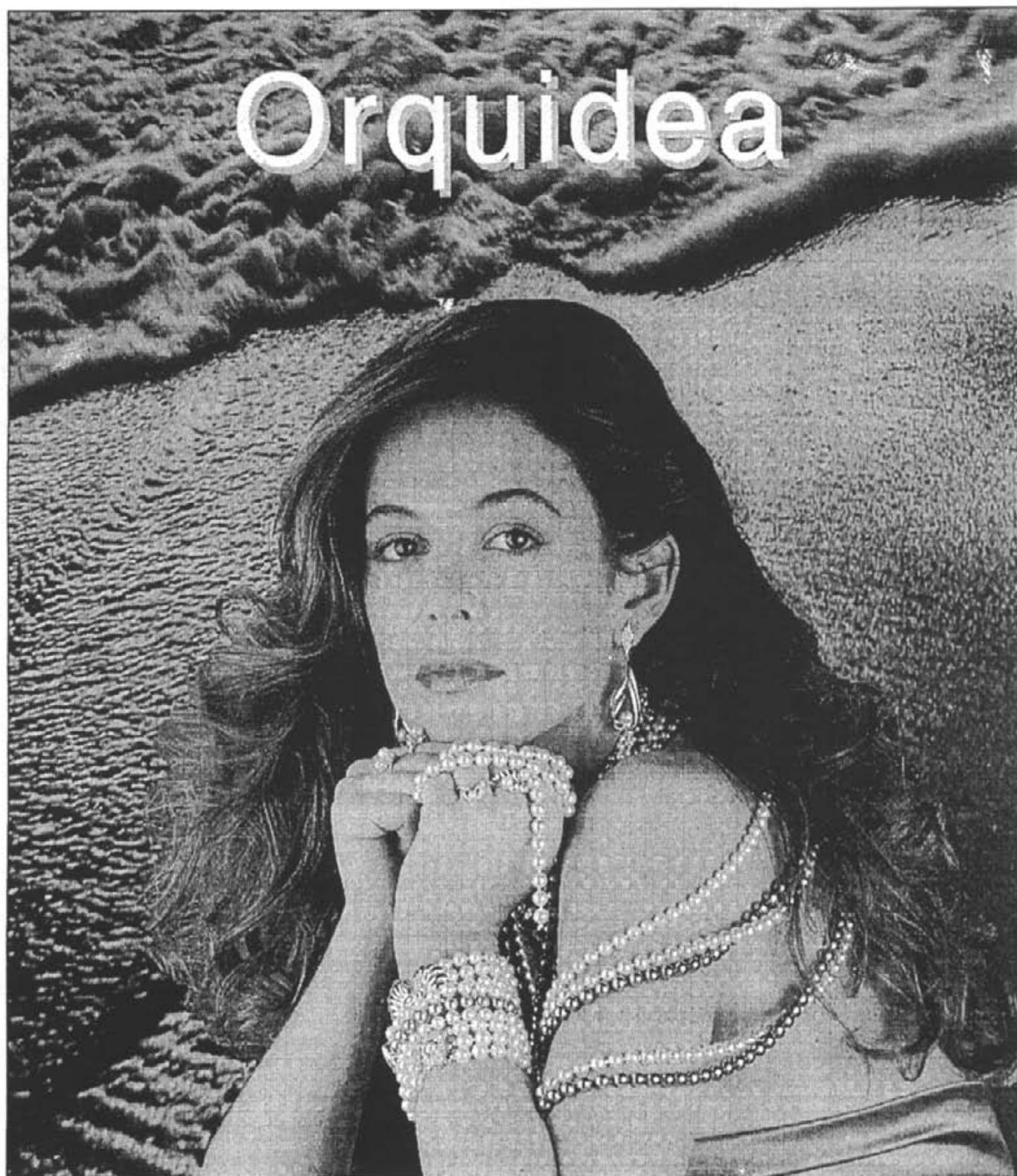
Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Perlas
Orquidea®

Sant Antoni és un bon sant

A les beneïdes de Sant Antoni, havent gairebé desaparegut les bèsties de tir o de feina, com és lògic hi ha poca presència d'elles. Ha quedat enrera això de presumir de tenir una bona bèstia plantosa, de bon manament, que sigui obedient, mansa, noble i entenen. Aquestes qualitats denoten que té prou cervell per entendre les ordres del seu amo. Per tant sap i vol fer totes les feines pròpies de la pagesia. Cal dir que l'amo ha d'esser bon mestre per ensenyar-la. Antany era presunció de bon pagès el tenir-la ben aregada.

Actualment els tractors les han suplides, i les beneïdes són una desfilada de carrosses construïdes en els seus remolcs, dins els quals hi porten animallets de tota casta perquè Sant Antoni els beneixi.

És veritat que és festa grossa; la gent, tant la qui hi acudeix a presenciar la desfilada com la que hi participa, s'ho passa d'allò més bé. I és que certament entreten i diverteix l'escoltar les gloses gairebé humorístiques dirigides al Sant i veure l'enramellada de les carrosses i els vestits, o més bé diria disfresses dels participants. Però donat que hi ha poca serietat i devoció, ben mirat, més aviat sembla una festa de carnestoltes que una

Actualment, a les beneïdes de Sant Antoni, les carrosses són construïdes en els remolcs dels tractors. Aquesta n'és una de les d'enguany

celebració religiosa.

Temps passat, la bona gent pagesa era molt devota de Sant Antoni, per això hi havia molta participació a tots els actes religiosos, començat per la novena, la qual començava el dilluns dels Reis, com a les solemnes completes que se celebren el dissabte de la festa, així com també a l'ofici i beneïdes als quals es pot dir que tothom hi anava, i a més amb tota devoció. Li demanaven que els guardàs tots els animals, tant els de pèl com els de ploma, molt especialment els de feina.

Com ve ocorrent cada any, enguany, els "quintos" han seguit la tradició, (per cert, i on eren les "quintes?", no donaren senyals de res) i com sempre han fet de gambirots i de les seves; anant vestits amb disfresses rares i de mal gust, tirant ous, taronges, tomàtiques i altres coses a la gent allà present, recitant gloses ridícules, de mal gust, mal rimades i d'ofensa al batle i rector. També pegant cops amb un tros de tronc a llaunes, les quals feien un renou tan desagradable que feia mal a les orelles, sonant picarols, cridant i bramant com si fossin ases, i fent befa de tothom. Semblava se'n reien del Sant i del miracle.

Malgrat aquesta crítica, ben pensat, aquestes malifetes dels quintos formen part de la festa, sense ells no hi hauria tanta expectació, encara que qualsevol sempre se'n va sollat, però no és gens greu, un poc d'enfadament de tot d'una per part de la persona embrutada, però

aviat s'oblida. I que ha estat?, no res.

Per altre costat, segons m'ensenyaren quan anava a escola, al món existeixen tres regnes, els quals són: el regne mineral, que ni neix ni viu ni es mou; el regne vegetal, que neix viu i mor, però no es mou; i el regne animal, el qual neix, viu, mor, i a més es mou i en el qual pertanyem els humans. Essent així com que quan són joves no tenen aturall, el dia del seu Sant patró qualcuna n'han de fer.

Per tant com que nosaltres, l'espècie humana, pertanyem al regne del qual n'és patró Sant Antoni, no és d'estranyar idò que els "quintos" i joves amb ganes de bulla, divertir-se i riure, facin de les seves i un poc d'ases. Ara això sí, encara que aquest dia no estigui massa lleig comportar-se com animals, aniria bé almanco no esser-ho tant com una bèstia renega, que quan no vol estirar al carro només tira coces i tenir un poc de respecte amb el batle i rector així com tampoc no oblidar demanar al Sant la seva benedicció i protecció, gràcia que si li demanen amb respecte la tendran. Recordem la glosa que diu així.

Sant Antoni és un bon sant/ qui té un dobler l'hi dona/ perquè mos guard s'animal/ tan si és de pèl com de ploma.

Que Sant Antoni, ens protegeixi a tots. El cap i a la fi les persones som animals de pèl, i a vegades un pic o s'altre ens hem comportat com a tals.

Sion Nicolau

S'ACUDIT DE S'ESPARDENYARET

"Totes ses canals estan girades an es carrer, es camps tots embassiotats i jo fent es ridícul i es descuidat, essent Fontseca de llinatge".

La població de Montuïri en el segle XIV

Encara que en altres ocasions ja hàgim tret a llum quan i com fou el període en què la nostra vila inicià el seu poblament, no serà de més recordar que a començaments del segle XIV Montuïri es consolidà amb la política de formació de viles de Jaume II de Mallorca. El 1300 aquest monarca atorgà carta de poblament a la vila. Alguns dels pobladors tingueren greus problemes econòmics per a poder pagar l'adquisició dels terrenys i els préstecs que tenien amb els creditors jueus i cristians. El rei Jaume II de Mallorca retardà en quatre anys els pagaments dels deutes i, així i tot, alguns montuïrers es negaren a pagar els deutes. El 1312 era batle Ponç Cases. Durant el s. XIV augmentà la concentració de la població en el nucli urbà.

Segons ja exposàrem anteriorment, el 1312 la població de Montuïri oscil·là als voltants de 500 a 600 habitants; el 1332 era entorn de 650 a 750, i devers 400 al voltant de 1357. La causa d'aquest descens fou la mortalitat arran de la pesta negra de 1348. A mitjan s. XIV, Montuïri començà a ser afectat per la crisi general. La pesta no fou un element aïllat sinó un dels diversos factors que transformaren el context de prosperitat viscut el s. XIII-XIV en una crisi fonda i persistent.

En un marc de recessió econòmica i de tensions socials, es va produir l'en-

Son Rafel Mas està en el carrer Major, on hi havia bona part de la comunitat jueva

frontament entre Jaume III de Mallorca i Pere el Cerimoniós, que desembarcà a Peguera (25 de maig de 1343) i, després de vèncer una feble resistència, entrà a Palma. Aviat les viles reteren homenatge al nou rei. A Montuïri, el 5 de juny, es reuní el consell de la vila per designar els síndics procuradors que havien d'acudir a retre fidelitat al monarca.

A partir del regnat de Pere el Cerimoniós, els batles de Montuïri foren nomenats anualment entre les persones destacades del terme. La fiscalitat ocasionà problemes entre la Universitat i els ciutadans que hi tenien possessions. Els jurats sol·licitaren que els ciutadans sufragassin en part les obres del cementeri i aquests es negaren. El febrer de 1332, l'abat de Santa Maria d'Arles publicà la sentència de la causa que afavoria els ciutadans, que solament havien de contribuir per a les talles, guardes, obres de l'església, adobament de camins i ponts i fortificacions per a la defensa de la vila.

Jueus i esclaus a Montuïri

Durant el s. XIV residia a Montuïri una comunitat jueva. Els jueus havien participat a la conquesta de l'Illa i, en el repartiment, varen rebre concessions importants. Al llarg del s. XIII-XIV foren a Mallorca un factor dinàmic de la vida econòmica, social, científica i cultural.

Amb la crisi creixent del s. XIV es va crear un clima cada vegada més hostil contra ells. El 1360 hi havia devers sis famílies jueves, que en conjunt eren aproximadament devers 30 membres. Destacaven les famílies de Maymó ben Jacob, de Magaluf ben Jacob, de Moxí ben Abrafim i de Salomó Bellembó. Habitaven al carrer Major i es dedicaven majoritàriament al préstec de diners, que sovint es feia amb certa usura. També treballaven de sastres i de mercers.

Els jueus montuïrers conservaven els seus noms originals fins que, després de l'assalt (1391) del call de Palma, adoptaren noms i llinatges cristians. En aquest assalt hi participaren alguns montuïrers que, entre el final de 1391 i el principi de 1392, foren empresonats a Palma.

A la segona meitat del s. XIV el pes de la minoria jueva montuïrera es documentà a la relació (1359) d'homes d'armes. De 130, nou eren jueus.

Pel que fa als esclaus, el 1360 n'hi havia nou i la majoria eren d'origen grec. Els llinatges més freqüents eren Argenter, Benet, Cera, Domènec, Gonyalons, Mates, Miralles, Oliver, Pellisser, Pol, Romanyà, Rovira i Tàpia.

Finestra renaixentista de Cas Potecari, a la Plaça Major

Nota.- Bona part d'aquest article ha estat extret de la veu Montuïri de la *Gran Enciclopèdia de Mallorca*, publicada per *Brisus*.

L'equip de I regional, en un gran moment

Va aconseguir un històric 10-2 davant del Rotlet-Molinar

La nota més destacada del passat mes és el bon moment que travessa l'equip de I regional. Ha guanyat tres partits i n'ha empatat un, dins el camp d'un dels grossos. Va enregistrar un resultat històric, 10-2 davant del Rotlet Molinar.

Un altre equip que no han perdut cap partit ha estat el cadet de futbol.

I referent al bàsquet hi ha hagut de tot: victòries inesperades i derrotes que no s'havien d'haver produït. De totes maneres confiem en una milloria.

Aquests han estat tots els resultats dels equips montuïrers del passat gener.

BÀSQUET

Mini-bàsquet

Montuïri, 28 - Sant Josep, 46

Sagrat Cor, 10 - Montuïri, 47

Infantils

Rotlet Molinar, 53 - Montuïri, 38

Montuïri, 53 - Campanet, 17

Hispania B, 38 - Montuïri, 46

Cadets

Montuïri, 66 - Selva, 22

J. Capó B Felanitx, 22 - Montuïri, 68

Andratx, 46 - Montuïri, 44

FUTBOLET

Iniciació

Montuïri, 0 - Sant Jordi, 6

L'equip Cadet de futbol aquest passat mes de gener no ha perdut cap partit i s'enfila a la classificació

FUTBOL-7

Benjamins

Montuïri, 1 - Sineu, 8

Artà, 7 - Montuïri, 3

Badia Cala Millor, 10 - Montuïri, 1

Montuïri, 2 - Petra, 3

Alevins

Colònia, 6 - Montuïri, 2

Montuïri, 5 - Platges de Calvià, 6

Recreatiu Santa Ponça, 3 - Montuïri, 7

Veterans

Múnper, 4 - Marbres Vallcaneres, 3

Es Control, 7 - Vet. Montuïri, 1

Múnper, 4 - Ind. Sémar, 4

Vet. Montuïri, 3 - Tauja-Sa Botiga, 5

Es Born-MRW, 6 - Múnper, 3

Llev. El Canario, 2 - Vet. Montuïri, 0

Munper, 2 - Pop 67, 0

FUTBOL

Infantils

Montuïri, 3 - Espanya At, 1

Barracar, 1 - Montuïri, 1

Montuïri, 1 - Santanyí, 1

S'Horta, 3 - Montuïri, 1

Cadets

Algaida, 1 - Montuïri, 3

Montuïri, 1 - Margaritense, 1

Montuïri, 2 - Barracar, 1

Juvenils

Montuïri, 3 - Escolar, 2

Patronat, 1 - Montuïri, 5

Montuïri, 1 - Portocristo, 3

At. Balears B, 4 - Montuïri, 1

I Regional

Santa Ponça, 1 - Montuïri, 1

Montuïri, 10 - Rotlet Molinar, 2

Montuïri, 4 - La Victòria B, 1

Verge de Lluc, 0 - Montuïri, 2

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Més de tres quarts de milió en col·lectes extraordinàries

Col·lectes extraordinàries

A la parròquia de Montuïri al llarg de 1996 s'han duit a terme les col·lectes extraordinàries que es detallen a continuació, l'import de les quals ha estat enviat al seu dia a l'administració diocesana per a les atencions per les quals foren fetes.

Febr.	Campanya contra la fam	193.095
Març	Dia del Seminari	40.730
Abril	Terra Santa	16.485
Maig	Mallorca Missionera	190.585
Juny	Càritas Diocesana	60.930
Juny	Dia del Papa	16.835
Oebre.	DOMUND	101.660
Novbre.	Església Diocesana	37.705
Dbre.	Càritas Dioces. (Nadal)	126.050
	Total	784.075

Ens satisfà comprovar que aquest any passat l'import de les recaptacions han superat en quasi 70.000 pessetes les de l'any anterior.

Procés de fe per a joves

El proper dia 7 de febrer a les 18'30 h a la rectoria es farà la inscripció per a tots els joves i al·lotes nascuts els anys 1981 i 1982, com també els qui nasquen abans d'aquestes dates, per a la catequesi del procés de fe per a joves (Confirmació).

Dejuni voluntari

Dia 7 de febrer pròxim és el dia del dejuni voluntari. És una jornada destinada a prendre consciència del que és passar fam. Aquest dia es podria menjar poca cosa, pregar pels qui en passen cada dia i aportar un donatiu a la campanya contra la fam, que es farà el diumenge dia 9.

Campanya contra la fam

El diumenge dia 9 de febrer, *Mans Unides* llança novament la campanya contra la fam baix el lema *canvia la teva vida per canviar el món*. Es pot aportar el donatiu a la mateixa associació de Mans Unides a través del banc o també despositant-lo a les misses d'aquest diumenge. Com també es pot fer un rebut de la quantitat ingressada, ja que desgrava un 20% a l'hora de presentar la declaració de renda.

El poble va participar en les beneïdes de Sant Antoni

Quaresma

Enguany la Quaresma ve prest. El proper dia 12 és el dimecres de cendra. A les 20 h tendrem la missa i la imposició de la cendra com a signe que sempre han d'estar en contínua conversió vers l'Evangeli.

Cursets prematrimonials

El dilluns dia 17 a la rectoria comencen els cursets per a la preparació del matrimoni. Totes aquelles parelles que

tenen previst casar-se dins aquest any ja poden inscriure's a dit curset.

Formació cristiana per a tots

Dins el temps de quaresma—temps de reflexió per a tots els cristians—tendrem una xerrada formativa sobre la penitència i el sagrament de la reconciliació. Serà presentada per Mn. Francesc Ramis, rector d'Alcúdia, el dimecres dia 19 d'aquest mes de febrer a les 21 h a la rectoria d'Algaida.

Cap a una Església de futur

Quan el bisbe Teodor va convocar el Sínode es va trobar amb un seguït de resistències per part del propi clergat mallorquí. La conjuntura actual, de grisor, de desencís i de pèrdua de força crítica per part d'amplis sectors del clero, no va impedir al bisbe la convocatòria als cristians illencs a repensar, reflexionar i projectar l'Església del futur.

L'organització ha estat acurada i la participació, alta; sens dubte com a conseqüència de la voluntat de molts de catòlics de participar i comprometre's en la tasca de transformació d'una realitat que no agrada i no engresca els més joves. No hi ha dubte que l'Església de Mallorca té moltes cares atractives, especialment en tasques socials, de solidaritat i de compromís, però també té moltes mancances, una

gran part de les quals com a conseqüència de la pròpia secularització de la societat en general.

És el moment de plantar cara al futur, sense por, sense superficialitats, posant els dits dins la llaga, tot sabent que la diòcesi té un bisbe receptiu, modern i profund. Es tracta ara de repensar la vocació de l'Església a Mallorca, reciclar els esperits, però sobretot il·luminar la realitat des de plantejaments més moderns, il·lusionadors i progressistes. Una Església que ha donat mostres d'un gran compromís en la normalització de la llengua, que ha estat especialment encisadora en la qüestió del compromís nacional, ara necessita actualitzar possiblement el més costós: el missatge evangèlic, perquè aquest continuï essent novedós per als mallorquins d'avui.

Demografia

Gener de 1997

Naixements

Dia 5.- Maria de la Pau Massanet Miralles, filla de Jaume i de Maria Francisca.

Dia 15.- Bernat Pizà Amengual, fill de Joan i Margalida.

Dia 23.- Pere Josep Martorell Bauçà, fill de Pere i d'Isabel..

Defuncions

Dia 2.- Margalida Miralles Ribas "Costa", viuda, de 92 anys.

Dia 4.- Miquel Ribot Nadal "Sastró", casat, de 89 anys

Dia 18.- Margalida Pocoví Ribas "Xocolatera", viuda de 93 anys.

Temps passat

10 anys enrere

Febrer de 1987

Cau la teulada de Ca ses Monges

Un tros de la teulada més antiga i una part del pis vell de Ca ses Monges (uns 40 m²) es varen esfondrar la nit del 18 de febrer de 1987. No hi hagué desgràcies personals. Aquesta reforma havia de suposar un milió i mig de pessetes.

25 anys enrere

Febrer de 1972

Excursió a Lluç

Un grup de 105 al·lots de la vila, tots joves, realitzaren el 6 de febrer de 1972 una excursió a Lluç i als voltants. Aquell dia el poble va romandre quasi desert.

50 anys enrere

Febrer de 1947

L'Ajuntament es desdiu

A l'Ajuntament hi havia moltes contradiccions, tant és així que a la sessió del 3 de febrer de 1947 deixaren sense efecte els drets d'arrendament en subhasta pública d'escorxador, alimentació, pes i ocupació de via pública acordats un mes abans, així com el del projecte de pressupost ja acordat dos mesos enrere.

100 anys enrere

Febrer de 1897

Destituïció del secretari

Per haver desobeït les ordres donades pel batle com també per desacatament a la corporació, fou destituït el secretari de l'Ajuntament, Matias Manera Verger. Si bé a la sessió del 21 de març següent s'anul·là dita destituïció.

Pluviometria

Gener de 1997

Dia 1	3'7 litres m ²
" 3	12'4 " "
" 5	4'9 " "
" 6	11'6 " "
" 8	6'5 " "
" 17	3'8 " "
" 25	0'2 " "
" 28	5'3 " "
Total	48'4 litres m²

Cuinar en casa

Canelons de peix i marisc

Ingredients

12 canelons	1/2 l. de crema de llet
200 g de llagostins	2 cullerades de farina
200 g de filets de peix	100 g de formatge rallat
400 g de musclos	all i juevert picat
100 g de xampinyons	1 ceba, 2 porros, un
100 g de girgols	manat d'espínacs,
100 g de mantega	sal i pebre bo.
1 tassó de "jerez" sec	

Elaboració

Bullir els canelons i deixar-los refredar. Bullir el marisc tallat a trossets molt petits. Bullir els espínacs i sofregir-los amb mantega. Sofregir la verdura que ens resta i el peix, l'all, el juevert, una cullerada de farina i un poc de crema de llet. Remenar -ho i afegir un poc de brou de peix. Farcir el canelons, posar-los dins una rostidora untada de mantega. Tapar el baixamel, formatge rallat i posar a gratinar al forn.

Carmen Pinteño Gómez

Noces d'or

18 febrer 1947

Bartomeu Ramonell Aloy "Matxo" amb Maria Sastre Escarrer "De sa Rectoria".

Noces d'argent

9 febrer 1972

Bernat Servera Bauçà "Pera" amb Catalina Martorell Gomila "Pujola".

24 febrer 1972

Antoni Miró Bauçà "Fermín" amb Magdalena Bauçà Mayol "Pavora".

Apotecaries

Petra 9 febrer	Sant Joan 23 febrer
Porreres 16 "	Vilafranca 2 març

Gloses

Any nou

Ja veurem es resultat que aquest any nou mos darà; jo només puc desitjar que tots el vegem 'cabar tant bé com l'hem començat

Mal temps

Enguany aquest temps va gros; ses terres mos ha negades; s'estrevé poques vegades 'ver-hi tantes quarterades que ho puguin sembrar d'arròs.

Miquel Massanet "Parrí"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuiri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUIRI

L'infant reb l'obsequi dels Reis Màgics

La besada i el regal dels Reis Màgics

Poc a poc els Graons canvien de cara

Pares i fills gaudiren de debò el dia de les beneïdes de Sant Antoni